

Az euro bevezetése az új tagállamokban

Összefoglalás

Terepmunka: 2007. március

Közzététel: 2007. május

Erre a felmérésre a Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság adott megbízást, lebonyolítását pedig a Kommunikációs Főigazgatóság koordinálta.

Ez a dokumentum nem tükrözi az Európai Bizottság álláspontját.

A benne foglalt értelmezések és vélemények kizárólag a szerzők értelmezései és véleményei.

Flash EB 207. sz. sorozat

Az euro bevezetése az új tagállamokban 5. felmérés

Lebonyolította a
The Gallup Organization Magyarország /
Európa
az Európai Bizottság Gazdasági és Pénzügyi
Főigazgatóságának megbízásából

A Kommunikációs Főigazgatóság
Eurobarometer Csoportja által szervezett és
irányított felmérés

Ez a dokumentum nem tükrözi az Európai
Bizottság véleményét.
A benne foglalt értelmezések és vélemények
kizárólag a szerzők értelmezései és véleményei.

THE GALLUP ORGANIZATION

Bevezetés

Az új tagállamok kötelezettséget vállaltak arra, hogy miután teljesítették a Maastrichti Szerződésben meghatározott gazdasági stabilitási kritériumokat, bevezetik a közös valutát, az eurót.

Jelenleg többségük azon dolgozik, hogy megfeleljen a költségvetési hiányra és az államadósságra, az inflációra, a kamatlábak és az árfolyamok stabilitására vonatkozó gazdasági belépési kritériumoknak – várhatóan valamennyien kellő időben csatlakozni fognak az euroövezethez. Szlovénia már 2007-ben csatlakozott az euroövezethez, míg Ciprus és Málta most készül fel a nemzeti pénznemről az euróra való 2008. januári átállásra.

Nincs közös stratégia vagy rögzített menetrend az euro egyes újonnan csatlakozott tagállamokban való bevezetése tekintetében. Egyelőre öt új tagállam – Lengyelország, Csehország és Magyarország, valamint a legújabban csatlakozott Bulgária és Románia – még az ERM II. árfolyam-mechanizmushoz sem csatlakozott, amely egyike a feltételeknek, mivel az euro bevezetése előtt az országnak legalább két éven át az ERM II. tagjának kell lennie.

Az euro új EU-országokban való bevezetése tekintetében az Európai Unió nyomon követi a közvéleményt, a tudás és tájékozottság szintjét, valamint a közös valuta ismertségét az új tagállamok polgárainak körében. E felmérés célja annak azonosítása és további nyomon követése, hogy az új tagállamok polgárai miként vélekednek az euro jövőbeni bevezetéséről országukban.

A jelentés fő témakörei a következők:

- az euróval kapcsolatos tudás szintje és tapasztalatok az új tagállamok polgárainak körében
- a tájékozottság megítélése – és a legkedveltebb információs csatornák
- a közös valuta megítélése
- az euro bevezetésével kapcsolatos várakozások és félelmek

Ez a jelentés az euróval kapcsolatos legfontosabb attitűdöket foglalja össze az új tagállamokban, és rámutat a közvélemény legújabb trendjeire az euro bevezetése előtt álló országokban. Kérjük, ügyeljenek arra, hogy az átlagos értékelések a minta korábbi felmérési hullámokhoz képest megváltozott összetétele miatt is változhatnak: a felmérésben már nem szerepel Szlovénia¹, szerepelnek viszont a 2007-ben csatlakozott új tagállamok (Bulgária és Románia). A jelentésben a különféle összehasonlítások tekintetében a következő összesített átlagokat használjuk: NMS10 = a 2007. január 1. előtti új tagállamok, beleértve Szlovéniát is, NMS11 = a jelenlegi, az euroövezeten kívüli új tagállamok, Bulgáriával és Romániával, Szlovénia nélkül, NMS9 = az új tagállamok Románia és Bulgária, valamint Szlovénia nélkül.

Ez a vizsgálat a korábbi, 2004-es, 2005-ös és 2006-os (tavaszi és őszi) Eurobarometer felméréseket követő ötödik felmérés. A kérdőívek tartalma megegyezik a 2004-es és 2005-ös kérdőívekével, jöllehet, az új megkérdezési módszer (a felmérés utolsó két fordulóját túlnyomórészt telefonon keresztül bonyolítottuk le) 2006 tavaszán szükségessé tett bizonyos változtatásokat a kérdések megfogalmazásában. 2006 tavaszától kezdődően a kérdések sorrendje is változott, ami befolyásolta a kapott válaszokat (a korábbi vizsgálatok az attitűdre vonatkozó kérdésekkel kezdődtek, ezzel szemben a jelenlegi felmérésben a tapasztalatra és a tudásra vonatkozó kérdéseket tették fel előbb). Ahol lehetséges, természetesen összehasonlítjuk a jelenlegi eredményeket a korábbi felmérések során mért eredményekkel. A jelenlegi kérdőív a 2006-os kérdőívekkel vethető össze.

¹ A szlovének a korábbi NMS10 övezet teljes lakosságának mintegy 3%-át adják, így a jelenlegi felmérésből való kihagyásuk nem befolyásolta jelentősen az átfogó eredményeket. Románia és Bulgária bevonása viszont sokkal szignifikánsabb hatással lehet a teljes átlagra, mivel e két ország adja a jelenlegi felmérés által fedett NMS11 övezetben élők mintegy 30%-át.

A felmérés alapjául szolgáló terepmunkát 2007. március 26. és 30. között végezték el. A tizenegy új tagállamban, amely még nem használja törvényes fizetőeszközként az eurót, több mint 11.000 véletlenszerűen kiválasztott, legalább 15 éves lakost kérdeztek meg.

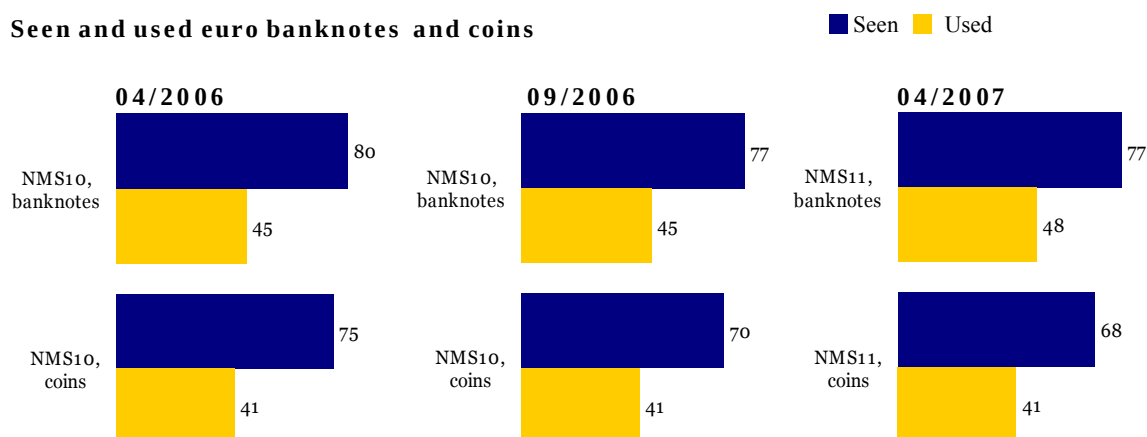
A felmérést túlnyomórészt telefonon keresztül bonyolítottuk le a WebCATI segítségével (webalapú, számítógéppel támogatott telefonos megkérdezés). Bulgária, Csehország, Észtország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Lengyelország, Románia és Szlovákia vezetékes telefonszolgáltatással való viszonylag gyenge lefedettsége miatt ezekben az országokban 300 olyan személy is bekerült a mintába, akiket személyesen kérdeztünk meg. A mintavétel egyenlőtlenségeinek korrigálása céljából a fontos szociális és demográfiai változók alapján elvégeztük az eredmények rétegezés utáni súlyozását.

Az euro ismertsége

Az új EU-tagállam, Szlovénia 2007. január 1-jén 13. országgént csatlakozott az euroövezethez, ezért a jelenlegi felmérésben nem kérdeztük meg a szlovéneket. Ugyanezen a napon azonban két új tagállam – Bulgária és Románia – csatlakozott az Európai Unióhoz, és így a felmérés által lefedett terület kibővült e két országgal. Miközben Szlovénia kiesése nincs valóban jelentős hatással a teljes terület átlagára (mivel Szlovénia viszonylag kis ország, és a korábbi felmérések NMS10 átlagán belül aránylag kis súlyt képviselt), a Bulgáriával és Romániával való bővítés szignifikáns hatást gyakorolt az összesített átlagra (a jelenlegi NMS11 terület népességének mintegy 30%-a él e két országban).

Mindezek után a jelenlegi felmérési hullám adatai meglehetősen nagy hasonlóságot mutatnak a 2006 szeptemberi eredményekhez azzal kapcsolatban, hogy mennyire ismert az euro a polgárok körében. A még mindig az euroövezeten kívüli tizenegy új tagállam (NMS11, az új tagállamok Szlovénia nélkül) polgárainak háromnegyede látott már eurobankjegyeket – az euroérmékkel kapcsolatban kétharmaduk állítja ugyanezt. A polgárok körülbelül fele használta már az eurót. Az új tagállamokban az érméknél általánosan ismertebbek a bankjegyek, és használatuk szélesebb körben elterjedt.

Seen and used euro banknotes and coins

Q1a. Have you already seen euro banknotes?
Q2a. Have you already used euro banknotes?
% all respondents, by country

[Látott és használt már eurobankjegyeket és érméket:]

Látott

Használt

NMS10, bankjegyek

NMS10, érmék

1a. kérdés: Látott már eurobankjegyeket?

2a. kérdés: Használt már eurobankjegyeket?

[az összes válaszadó %-ában, országonként]

Mint a fenti ábra mutatja, a 11 új tagállamban a bankjegyek jelenlegi **ismertsége** 77%, és a polgárok 48%-a használta már az eurobankjegyeket. A bankjegyeket legjobban a ciprusiak (84%), a csehek (83%) és a románok (83%, egyike a két új tagállamnak, amely 2007-ben csatlakozott) ismerik, és körükben a leggyakoribb, hogy már használták is ezeket, míg a bolgárok esetében – a másik új tagállam – a legkevésbé várható, hogy már *láttak* és *használtak* eurobankjegyet (lásd a következő oldalon szereplő ábrákat).

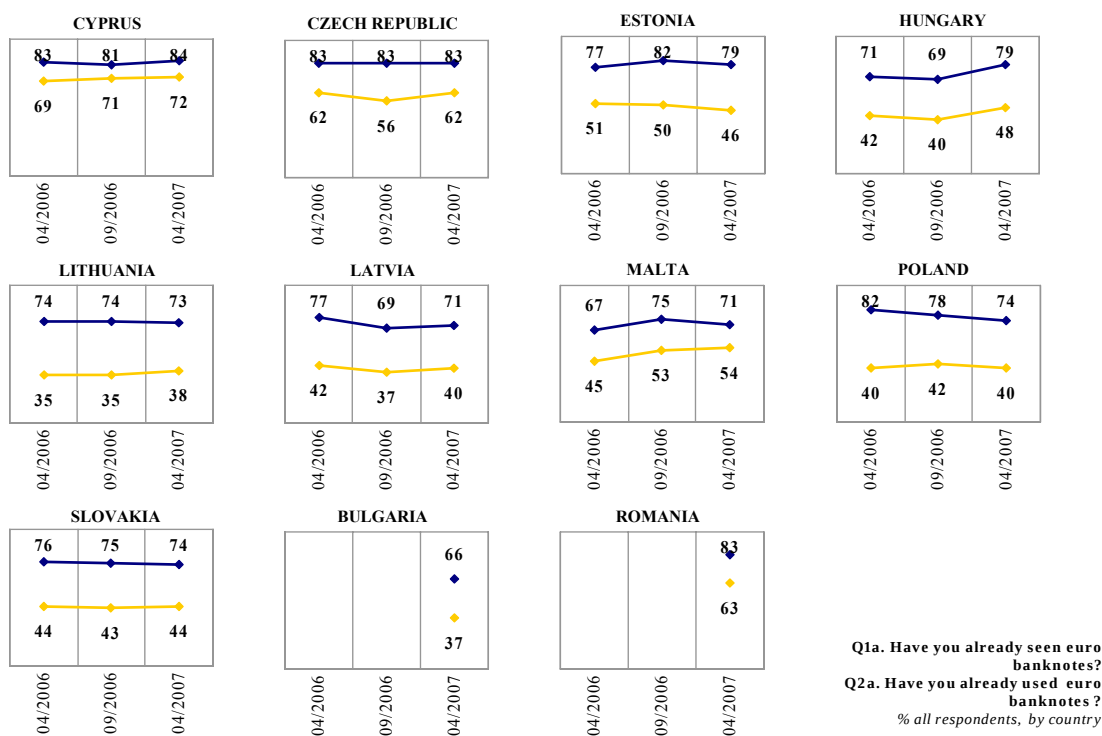
Az ismertség tekintetében a legszignifikánsabb változás Magyarországon figyelhető meg, ahol azoknak az aránya, akik már láttak bankjegyeket, 2006 szeptembere óta 10 százalékponttal emelkedett, és azoknak a magyaroknak az aránya, akik már használtak eurobankjegyeket, szintén jelentősen nőtt (+8). Az ismertség szintje az idő múlásával túlnyomórészt stabil maradt, noha egyes országokban enyhe csökkenést tapasztaltunk (Lengyelország -4, Málta -4 és Észtország -3).

Az NMS11 övezetben összességében a válaszadók 68%-a látott már euroérmét, és 41%-uk használt isilyent.

Míg a közös európai valuta ismertsége a térségben nagyjából hasonlóan széleskörű, az euro **használatában** ugyanazokat az egyenlőtlenségeket tapasztaljuk az egyes új tagállamokban, mint 2006 szeptemberében. Az euroérmék és az eurobankjegyek használata egyaránt Cipruson és Csehországban a legáltalánosabb; ezzel szemben a legtöbb másik országban a polgárok jelentős száma még soha nem használta a közös valutát. 2006 szeptemberéhez képest Magyarországon mértük azon polgárok arányának jelentős emelkedését, akik azt említették, hogy már használtak eurobankjegyeket és érméket (+8, illetve +10 százalékpont); ezzel szemben Észtországban kis mértékben csökkent azoknak az aránya, akik úgy emlékeztek vissza, hogy használtak már eurót (bankjegyek: -4, érmék: -6).

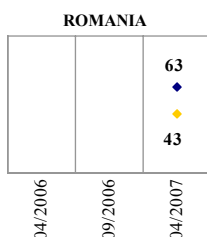
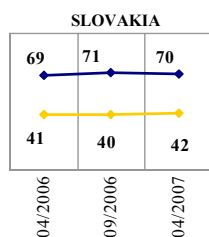
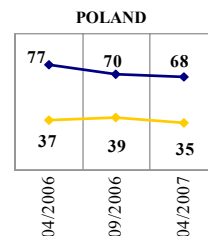
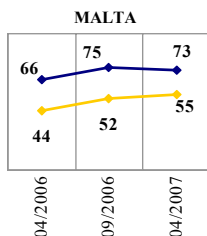
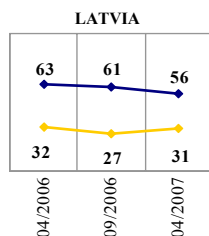
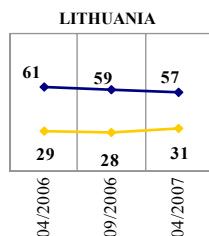
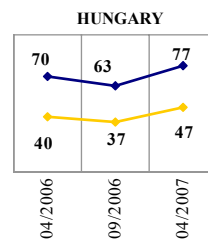
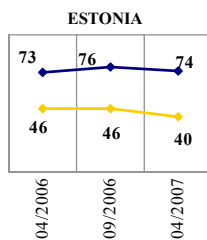
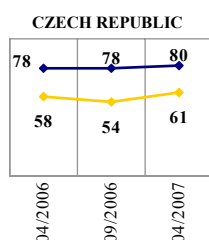
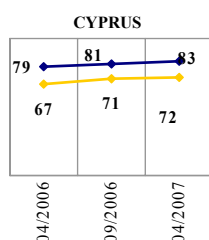
Seen and used euro banknotes

■ Seen ■ Used

Seen and used euro coins

■ Seen ■ Used

Q1b. Have you already seen euro coins?
Q2b. Have you already used euro coins?
% all respondents, by country

[Látott és használt már eurobankjegyeket:]

Látott

Használt

Ciprus
Csehország
Észtország
Magyarország
Litvánia
Lettország
Málta
Lengyelország
Szlovákia
Bulgária
Románia

1a. kérdés: Látott már eurobankjegyeket?
2a. kérdés: Használt már eurobankjegyeket?
[az összes válaszadó %-ában, országonként]

[Látott és használt már euroérmeket:]

Látott

Használt

Ciprus
Csehország
Észtország
Magyarország
Litvánia

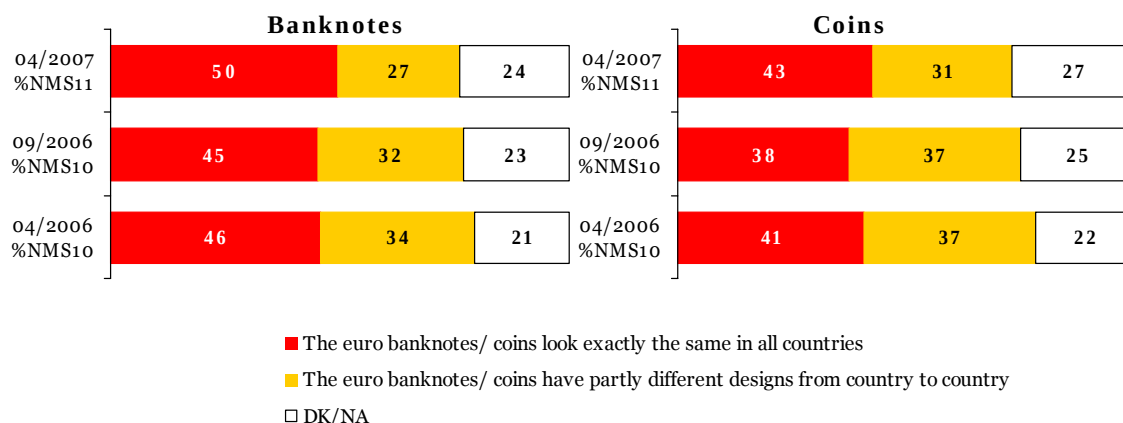
Lettország
Málta
Lengyelország
Szlovákia
Bulgária
Románia

1a. kérdés: Látott már euroérméket?
2a. kérdés: Használt már euroérméket?

[az összes válaszadó %-ában, országonként]

A közös valuta megjelenését illetően a válaszadók zavarban vannak. Az NMS11 lakosságának fele képes arra, hogy helyesen azonosítsa, hogy a bankjegyek az egész euroövezetben teljesen azonosak, de kevesebb mint harmaduk tudja helyesen, hogy a technikai szempontból hasonló érmék nemzeti megjelenéssel rendelkeznek („oldalak”), amelyek az adott tagállamra jellemző szimbólumokat foglalnak magukban.

The graphic design of the euro banknotes and coins

Q3-Q4. What do you think, which of the following statements is correct?

[Az eurobankjegyek és érmék grafikus megjelenése:]

Bankjegyek

Érmék

Az eurobankjegyek/érmék valamennyi országban pontosan ugyanolyanok.

Az eurobankjegyek/érmék megjelenése országonként részben különböző.

Nem tudja/Nem válaszolt

3. és 4. kérdés: Mit gondol, a fenti állítások közül melyik helyes?

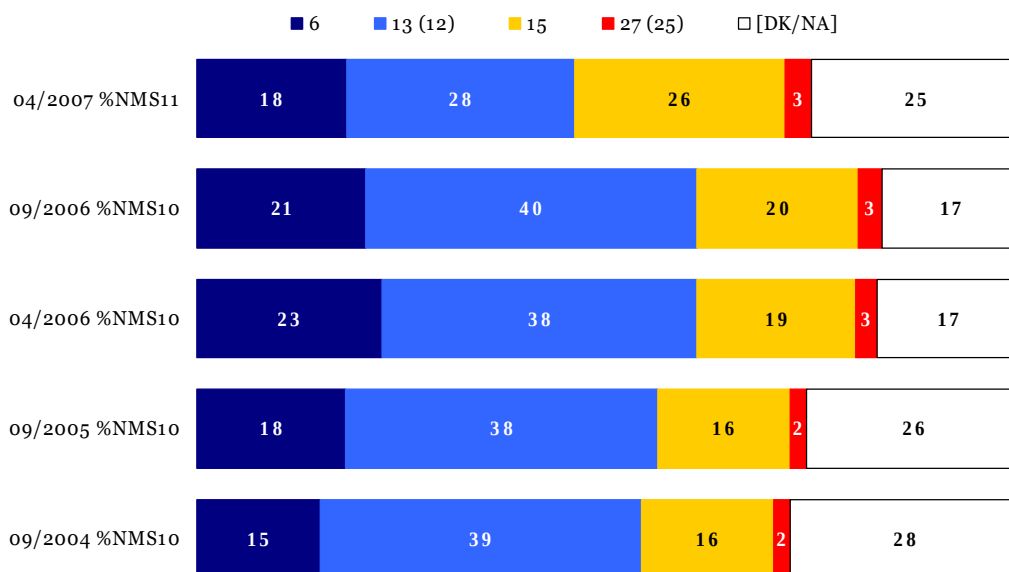
A polgárok láthatóan nincsenek tisztában az euroérmék és bankjegyek egységességének különböző mértékével. Vagy azt hiszik, hogy mind egységesek, vagy azt, hogy mind rendelkeznek nemzeti elemekkel. Az új tagállamok válaszadóinak közel negyede nem próbált választ adni a kérdésre: annyit válaszolt, hogy „nem tudom”. Azoknak a válaszadóknak az aránya, akik azt hiszik, hogy mind az érmék, mind a bankjegyek egységesek, Romániában a legmagasabb, ahol 62% van tisztában azzal, hogy az eurobankjegyek pontosan egyformák, de csak 17% tud az érmék sokféleségéről. Azoknak a válaszadóknak az aránya, akik azt hiszik, hogy a nemzeti megjelenés az érméken és a bankjegyeken egyaránt megjelenik, Máltán és Cipruson a legnagyobb. A máltai polgároknak csak 32%-a tudja úgy, hogy az eurobankjegyek megjelenése azonos, viszont 63%-uk tisztában van az euroérmék sokszínűségével (Cipruson ezek az adatok a következők: 32%, illetve 54%).

A legutóbbi 2006. szeptemberi méréshez képest több szlovák (48%, +7), lett (43%, +5), lengyel (46%, +4), máltai (32%, +4) és litván (47%, +1) tudja helyesen, hogy a bankjegyek minden országban pontosan ugyanolyanok; kevesebb lett (46%, -6), lengyel (28%, -5), észt (52%, -5), szlovák (50%, -3) és litván (38%, -2) tudja viszont 2006 szeptemberéhez képest, hogy az érmék különbözőek.

A legjobban tájékozottak a szlovákok és az észtek, legkevésbé pedig a bolgárok és a lengyelek, ha az eurobankjegyek és érmék grafikus megjelenésére vonatkozó két kérdésre adott helyes válaszok összesített átlagát vesszük. Nem volt egyetlen ország sem, ahol a válaszadók többsége mindkét kérdésre helyes választ tudott volna adni. A szlovákok 48%-a véli helyesen, hogy az eurobankjegyek minden országban pontosan ugyanolyanok, és 50%-uk tudja, hogy az euroérmék részben eltérő megjelenéssel rendelkeznek. Az észtek 45%-a gondolja helyesen, hogy a bankjegyek azonosak, és 52%-uk tudja, hogy az érmék különbözőek.

Hasonló diagnózist állíthatunk fel, ha az euroövezettel kapcsolatos triviális kérdést vesszük: ha azt kérdezzük, mit gondolnak, **hány ország** használja már az eurót, a polgárok 25%-a említi, hogy nem tudja a választ. Csak a válaszadók 28%-a tudja a helyes választ, 18% azt hiszi, hogy csak 6 ország használja az eurót, míg a polgárok 26%-a véli úgy, hogy minden régi tagország bevezette már az eurót. Ez a hirtelen csökkenés minden bizonnyal az euroövezetbe tartozó országok számának a nemrégiben bekövetkezett változásával magyarázható.

Number of current eurozone countries

Q5. According to you, how many EU countries have already introduced the euro?

[A jelenleg az euroövezetbe tartozó országok száma:]

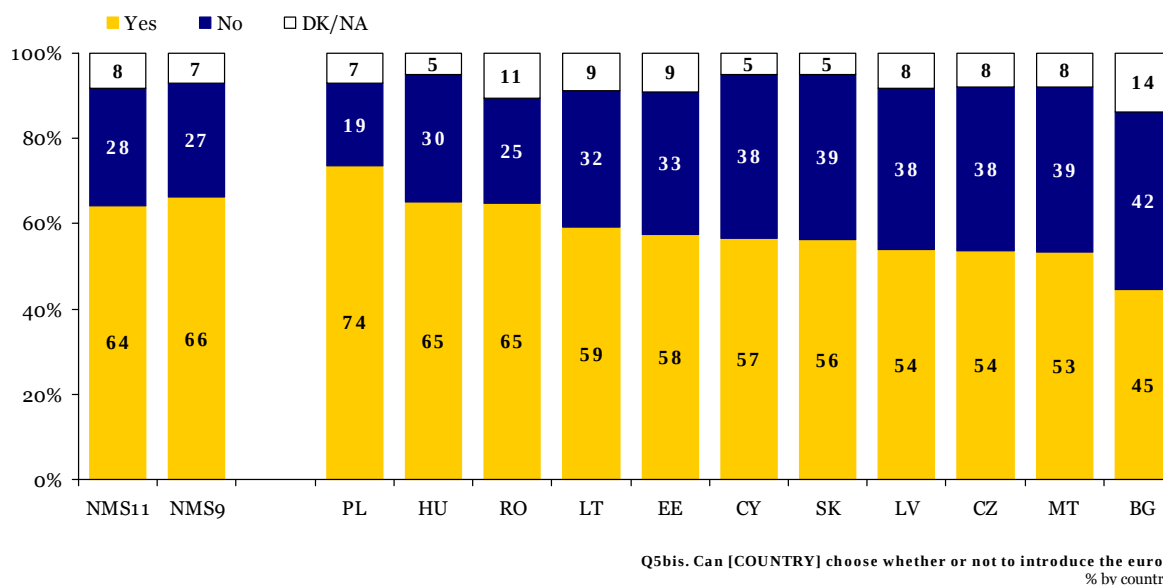
6 ország 13(12) ország 15 ország 27(25) ország Nem tudja/Nem válaszolt

5. kérdés: Ön szerint eddig hány EU-ország vezette be az eurót?

Az országok közötti eltérés korlátozott: azoknak az aránya, akik helyesen meg tudták válaszolni a kérdést, a Bulgáriában és Romániában – a 2007-es új tagállamok – mért 18% és a Csehországban és Szlovákiában mért 38% között mozog.

Azoknak az országoknak a száma, amelyek az eurót használják, nem feltétlenül fontos információ az euro bevezetése előtt álló országok polgárai számára, a **kívülmaradás lehetőségével** kapcsolatos elképzelések azonban közvetlenebbül befolyásolhatják az új tagállamok nemzeti politikáit. A polgárok relatív többsége valamennyi országban úgy véli, hogy országa választhat, hogy csatlakozik-e az Európai Monetáris Unióhoz, és így dönthet arról, hogy bevezeti-e az eurót. Az NMS11-ben 64% képviseli ezt a véleményt, 28% pedig az ellenkezőjét állította (2006 szeptemberében ez 67%, illetve 26% volt az NMS10 országok tekintetében). Az igazság az, hogy a csatlakozási szerződés nem hagyott ilyen jogi választási lehetőséget ezen országok számára.

Can Member States choose whether or not to adopt the euro?

[Eldönthetik-e a tagállamok, hogy bevezetik-e az eurót vagy sem?]

Igen Nem Nem tudja/Nem válaszolt

5a. kérdés: Eldöntheti-e [ORSZÁG], hogy bevezeti-e az eurót vagy sem?

[%-ban, országonként]

A többség valamennyi országban meg van győződve arról, hogy országa továbbra is teljes szuverenitással dönthet pénznemének megválasztásáról, különösen a lengyelek hiszik azt, hogy szabadon választhatnak. A máltaiak és a bolgárok mondják a legkisebb valószínűséggel, hogy országuk szabadon kívül maradhat az Európai Unió közös valutájának a bevezetéséből.

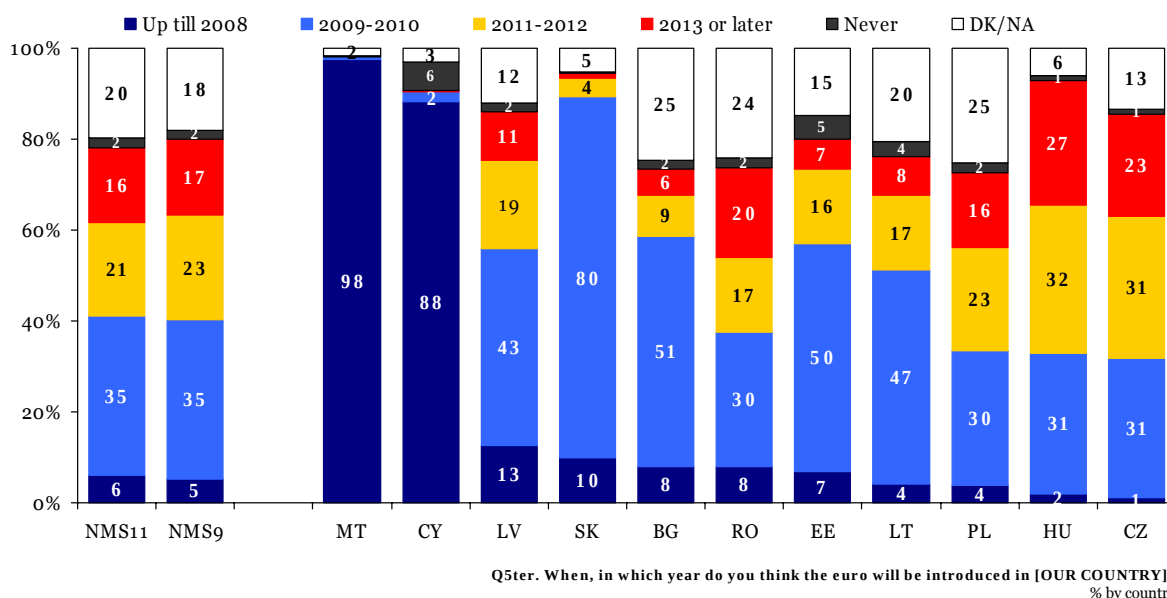
Az euro bevezetésének várható időpontjáról is kérdeztünk. Azon vélekedés ellenére, hogy az országok szabadon dönthetnek arról, hogy csatlakoznak-e az EMU-hoz vagy sem, az új tagállamokban szinte senki nem választotta azt a választ, hogy országában *soha* nem fogják bevezetni az eurót (2% az NMS11-ben).

Az e kérdéssel kapcsolatos vélemények nagyjából összhangban vannak az euroövezethez való csatlakozásra való felkészültség szintjével. Máltán és Cipruson, amely országok 2008-ban fognak csatlakozni az euroövezethez, a döntő többség arra számít, hogy 2008-ban vezetik be az eurót: Máltán a polgárok 98%-a (+8), a ciprusi válaszadók pedig 88%-a (+5) válaszolt így. Míg 2006 őszén a balti államokban a lakosság 35–44%-a még mindig úgy vélte, hogy 2008-ig be fogják vezetni az eurót (Észtországban 44%, Lettországon 36%, Litvániában pedig 35%), és nagyjából hasonló arányban számítottak az euro 2009–2010-ig történő bevezetésére (Észtországban 35%, Lettországon 38%,

Litvániában pedig 40%), ma már csak egy csekély kisebbség gondolja, hogy tartani tudják az eredetileg megcélzott időpontot. Az új, túlnyomórészt várt csatlakozási időpont 2009-2010: Lettorszában 43%, Észtországban 50%, Litvániában pedig 47% osztja ezt a véleményt. Jelentős változás figyelhető meg Csehországban, ahol a polgárok többsége 2011-re vagy későbbre tolta el a közös valuta bevezetésének időpontját (54%), ezzel szemben 2006 szeptemberében a válaszadók ugyanilyen százaléka az ellenkező véleményt képviselte, nevezetesen azt, hogy 2011 előtt be fogják vezetni az eurót. Magyarországon és Lengyelországban mérsékelt változásokról számolhatunk be, Lengyelországban későbbi időpontra tolódtak a várakozások (Magyarországon a 2006 szeptemberéhez képest több polgár nyilatkozta, hogy az euro 2011 előtti bevezetésére számít). Hozzá kell tennünk, hogy az NMS11-en belül még mindig a lengyelek, a bolgárok és a románok a legbizonytalanabbak az időpontot illetően, és a polgárok negyede állítja, hogy nem tudja, milyen időpontban számít az euro bevezetésére.

A két újonnan csatlakozott államban mások a várakozások: miközben a bolgárok többsége úgy véli, hogy a bevezetésre 2010-ig sor fog kerülni (59%), a románok kevésbé optimisták, és csak 38%-uk számít ilyen korai időpontra. A fent említett Lengyelország mellett ők a legbizonytalanabbak a bevezetés időpontját illetően.

Expected date of the euro's adoption

[Az euro bevezetésének várható időpontja:]

2008-ig 2009–2010 2011–2012 2013 vagy később Soha Nem tudja/Nem válaszolt

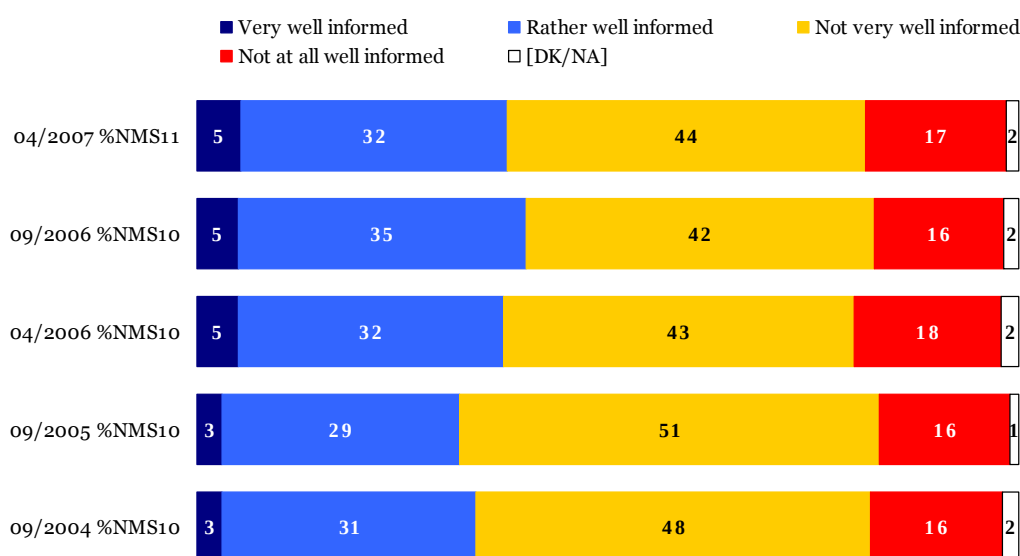
5b. kérdés: Mikor, melyik évben vezetik be Ön szerint az eurót [ORSZÁGUNKBAN]?
[%-ban, országonként]

Tájékoztatás és információs csatornák

Mint az előző részben körvonalaztuk, az euróra vonatkozó tárgyi tudás mértéke nem túlságosan magas az új tagállamok polgárainak körében, és nem változott jelentősen 2006 szeptembere óta. A kérdés azonban az, hogy mennyire elégedettek a polgárok a rendelkezésükre álló információk mértékével. Összességében 5% vélekedik úgy, hogy *nagyon* jól tájékozott az euróval kapcsolatban, és további 32% állítja, hogy *meglehetősen* jól tájékozott.

Másrészt 17% állítja, hogy egyáltalán nem jól tájékozott az eurót illetően. A térség polgárainak többsége úgy gondolja, hogy nem túl jól tájékozott az euróval kapcsolatban (44%).

Evolution of self-perceived information level regarding the euro, %

Q6. To what extent do you feel informed about the euro? Do you feel...:

[Az euróval kapcsolatos tájékozottság mértéke a válaszadók saját megítélése szerint, %-ban:]

Nagyon jól tájékozott Meglehetősen jól tájékozott Nem túl jól tájékozott
Egyáltalán nem jól tájékozott Nem tudja/Nem válaszolt

6. kérdés: Mennyire érzi magát tájékozottnak az euróval kapcsolatban? Úgy érzi, hogy.....:

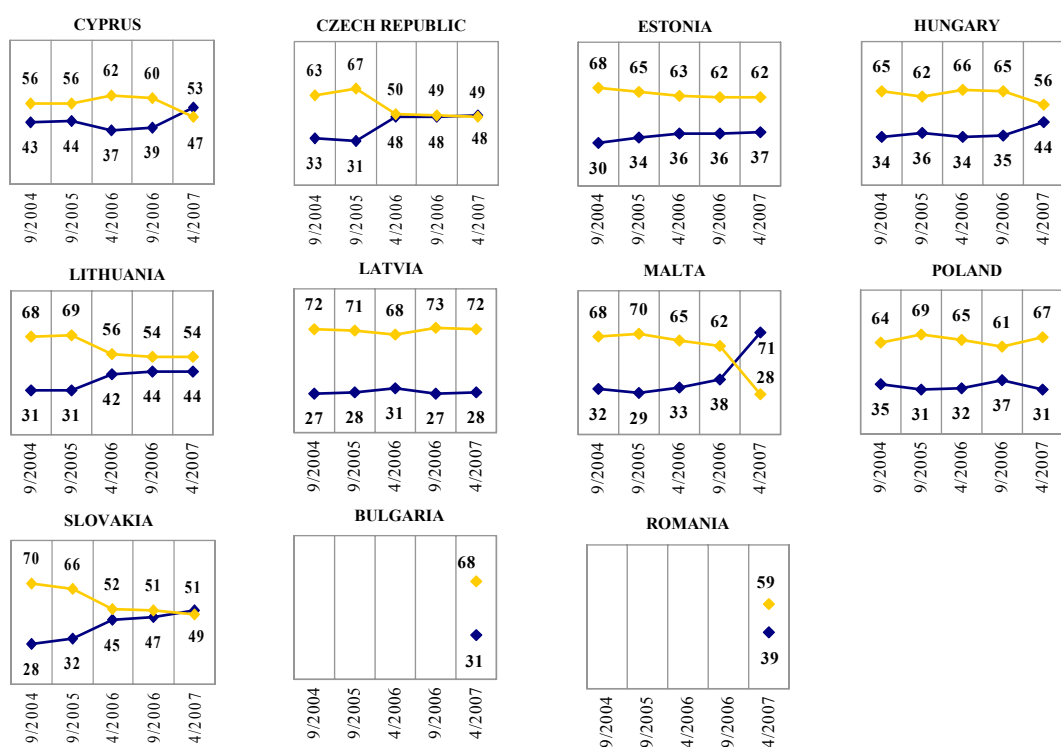
A két új ország belépésével **az euróra vonatkozó, a válaszadók saját megítélése szerinti tudás** csak kis mértékben csökkent 2006 szeptembere óta, és megegyezik a 2006 április szinttel. A válaszadók saját megítélése szerinti tájékozottsági szint igen jelentős emelkedését tapasztaltuk Máltán, ahol a válaszadók 71%-a meglehetősen tájékozottnak vagy nagyon jól-informáltnak érzi magát – ez 33 százalékpontos emelkedést jelent –, ami a közös valuta bevezetéséhez kapcsolódó kampány hatása lehet. Meglehetősen jelentős emelkedés figyelhető meg Cipruson (53%, +14) és Magyarországon (44%, +9), és mérsékelt emelkedés figyelhető meg Szlovákiában (51%, +4). Míg a válaszadók saját megítélése szerinti tájékozottsági szintek Csehországban és a balti államokban (Lettország, Litvánia és Észtország) (közel) változatlanok maradtak, a lengyel válaszadók kevésbé érzik magukat tájékozottnak az euróval kapcsolatban (-6), mint 2006 szeptemberében.

A tájékozottság válaszadók saját megítélése szerinti szintje nem szükségszerűen esik egybe a tudás *tényleges* szintjével, legalábbis az euro vonatkozásában általunk feltett egyszerű kérdések alapján. Máltán például a polgárok többsége azt állítja, hogy jól tájékozott az euróval kapcsolatban (71%), de csak kis részük képes helyesen megmondani, hány ország tartozik az euroövezetbe (28%), vagy azt, hogy az eurobankjegyeken megjelenik-e nemzeti dizájn (csak 32% válaszolta, hogy a bankjegyek pontosan ugyanolyanok). Ez a „tájékoztatásra” vonatkozó eltérő elvárást jelzi: a polgárok láthatóan kevésbé érdeklődnek az EMU globális szempontjai iránt, noha elégedettnek tűnnek, ha jól tájékozottak az átlás forgatókönyvéről, és a magával a pénzzel kapcsolatos kulcsfontosságú információkról.

Egyes országok polgárai mindazonáltal súlyosan megfosztva érzik magukat az euróval kapcsolatos tájékoztatástól: leginkább a lettek, bolgárok és lengyelek állítják, hogy nem tájékozottak kellőképpen a közös valutáról (72%, 68%, illetve 67%).

Evolution of self-perceived information level regarding the euro, %

■ % of quite well and very well-informed ■ % not very well and not at all informed

Q6. To what extent do you feel informed about the euro? Do you feel...:
% by country

[Az euróval kapcsolatos tájékozottság mértéke a válaszadók saját megítélése szerint, %-ban:]

A meglehetősen jól tájékozottak és a nagyon jól tájékozottak %-a

A nem túl jól tájékozottak és a teljesen tájékozatlanok %-a

Ciprus
Csehország
Észtország
Magyarország
Litvánia
Lettország
Málta
Lengyelország

Szlovákia
Bulgária
Románia

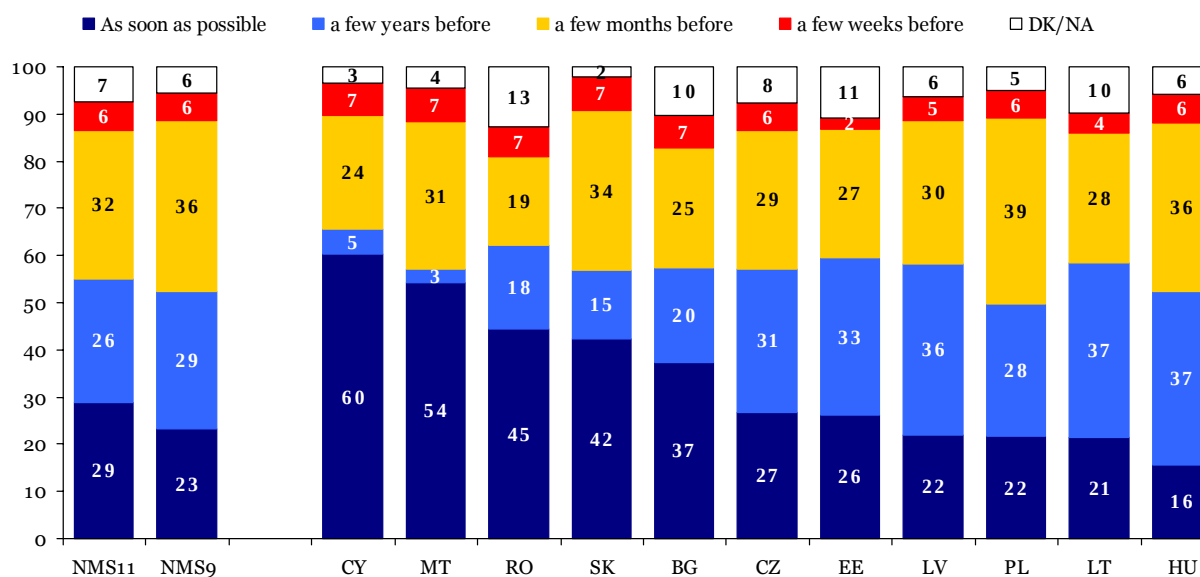
6. kérdés: Mennyire érzi magát tájékozottnak az euróval kapcsolatban? Úgy érzi, hogy.....
[%-ban, országonként]

Abban a két országban, amelyek várhatóan a legkorábban csatlakoznak az euroövezethez – Cipruson (60%) és valamivel kisebb mértékben Máltán (54%) – azoknak a többsége, akik jelenleg nem jól tájékozottak az eurót illetően, azonnali tájékoztatásra tartana igényt. Több országban azonban az emberek jelentős része nem kíváncsi további információkra, amíg az euro bevezetése nem válik kézzelfoghatóbb valósággá.

Lengyelországban (39%) és Magyarországon (36%) azoknak a válaszadóknak a több mint egyharmada, akik nem érzik magukat tájékozottnak, nem is szeretne több információt, csak az átállást megelőzően néhány hónappal. Valamivel több magyar azonban azt mondta, hogy néhány évvel korábban szeretne tájékoztatást kapni. Hasonlóképpen a litvánok, a lettek, az észtek és a csehek többsége is azt szeretné, ha néhány évvel korábban tájékoztatásban részesülne.

Ha hozzáadjuk azokat, akik azonnali tájékoztatást kérnek, azokhoz, akik azt szeretnék, ha legalább néhány évvel az átállás előtt tájékoztatást kapnának, azt látjuk, hogy valamennyi ország polgárainak a többsége jó időben tájékoztatást kíván kapni az euro bevezetéséről.

Desired timeframe for being informed on the euro

Q7. When would you like to be informed about the introduction of euro in (OUR COUNTRY)?
Base: who are not informed, % by country

[Az euróról való tájékoztatás kívánatosnak tartott időpontja:]

Mielőbb Néhány évvel korábban Néhány hónappal korábban Néhány héttel korábban
Nem tudom/Nem válaszolt

7. kérdés: Mikor kíván tájékoztatást kapni az euro [ORSZÁGUNKBAN] történő bevezetéséről?
[Bázis: akik nem tájékozottak, %-ban, országonként]

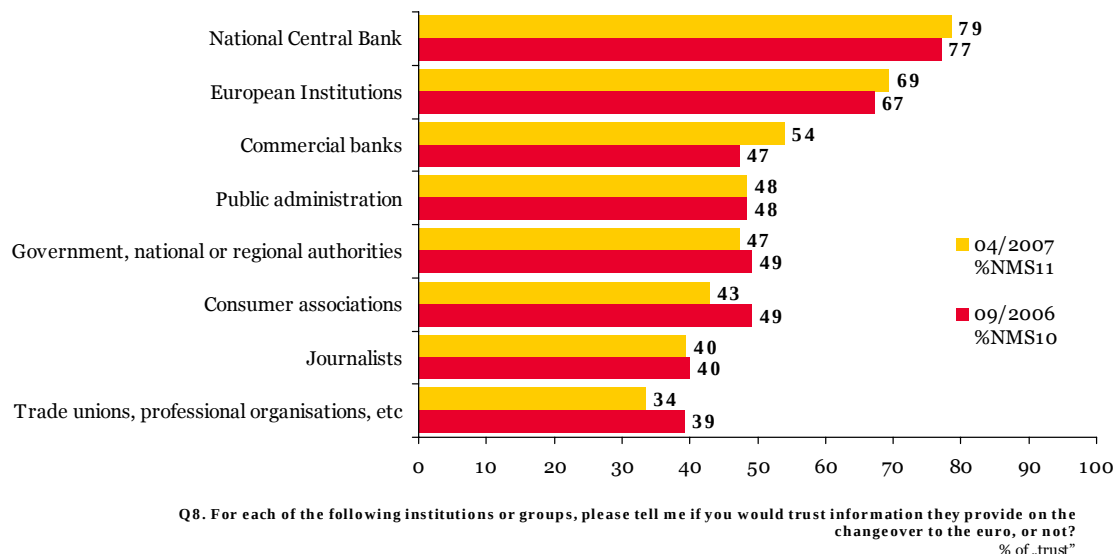
A **bizalom** kulcsfontosságú tényező a **tájékoztatásban**: az emberek elsősorban az arra vonatkozó értékelésük alapján tesznek különbséget a lehetséges források között, hogy mennyire megbízható az

adott forrás. Ezért elengedhetetlen, hogy a szükséges tájékoztatást olyan csatornákon keresztül biztosítsák, amelyeket az eurót bevezetni tervező országokban széles körben megbízhatónak tartanak. Mint a korábbi mérések is megállapították, hagyományosan a nemzeti központi bankok a legmegbízhatóbbnak tartott információs források az eurót és az átállással kapcsolatos kérdéseket illetően. 2006. szeptemberi, korábbi felmérésünkhöz hasonlóan a polgárok átlagosan 79%-a nyilvánította ki bizalmát a nemzeti központi bankok iránt (+2). Az európai intézmények, amelyekben az euróval kapcsolatos információk tekintetében 69% bízik (+2), második helyen végeztek. Míg 2006 szeptemberében a fogyasztóvédelmi szervezetek és a kormányzati, nemzeti vagy regionális hatóságok álltak a harmadik helyen (mindkettő 49%-kal), hét hónappal később harmadik legnagyobb arányban a kereskedelmi bankokba vetett bizalmat említették (54%, +7). A közigazgatást, mint megbízható információterjesztőt a negyedik helyen említik (48%, nincs változás), a kormányzati, nemzeti és regionális hatóságok ötödikek 47%-kal (-2), ezt követik a fogyasztóvédelmi szervezetek (43%, -6), majd az újságírók (40%, 0).

A legkevésbé megbízhatónak tartott csoportot ezúttal is a szakmai szövetségek és a szakszervezetek alkotják, amelyekben még kevesebben bíztak, mint 2006 szeptemberében (34%, -5).

A fenti eredmények természetesen nem általános érvényűek minden országban – és a nemzeti kommunikációs terveknek elsősorban azt a helyi környezetet kell majd figyelembe venniük, amelyben hatékonyságot kell elérniük. Mindazonáltal valamennyi országban a központi bank az elsődleges információforrás, amelyhez a polgárok bizalommal fordulnak, ha az euróról és az átállásról van szó, és ez 2006 szeptembere óta nem változott. Az európai intézmények minden országban benne vannak az első háromban, ami azt jelzi, hogy kulcsfontosságú szerepet tölthetnek be a Bizottság és az EKB által alkalmazott tájékoztatási és kommunikációs folyamatokban.

Trusted distributors of information and campaigns

[Az információk és a kampányok megbízható forrásai:]

Nemzeti központi bank
 Európai intézmények
 Kereskedelmi bankok
 Közigazgatás
 Kormány, nemzeti és regionális hatóságok
 Fogyasztóvédelmi szervezetek

Újságírók

Szakszervezetek, szakmai szervezetek stb.

8. kérdés: Kérem, mondja el minden következő intézmény és csoport tekintetében, hogy megbízna-e az általuk az euróra való átállással kapcsolatban nyújtott tájékoztatásban?

[a „bizalom” százalékában]

A sikeres tájékoztató és kommunikációs kampány másik fontos szempontja az információk terjesztéséhez használt **médium** lesz. Arra kértük válaszadóinkat, hogy mondják el nekünk, hol szeretnének hasznos tájékoztatást *kapni* az euróról és az átállásról. Mint a korábbi jelentésekben rámutattunk, a kommunikációs kampányokat rendszerint a célközönségre vonatkozó mérési adatok alapján tervezik meg, nem pedig a tájékoztatás elhelyezésére vonatkozó, válaszadók által megadott preferenciák alapján, mivel az ez utóbbiak tekintetében pontatlanabb a beszámolás. Ezek az eredmények azonban olyan dimenzióval bővíthetik a kört, amely túlmegegy a legdrágább tömeg-tájékoztatási csatornák (a polgárok által leginkább előnyben részesített opció) felhasználásán.

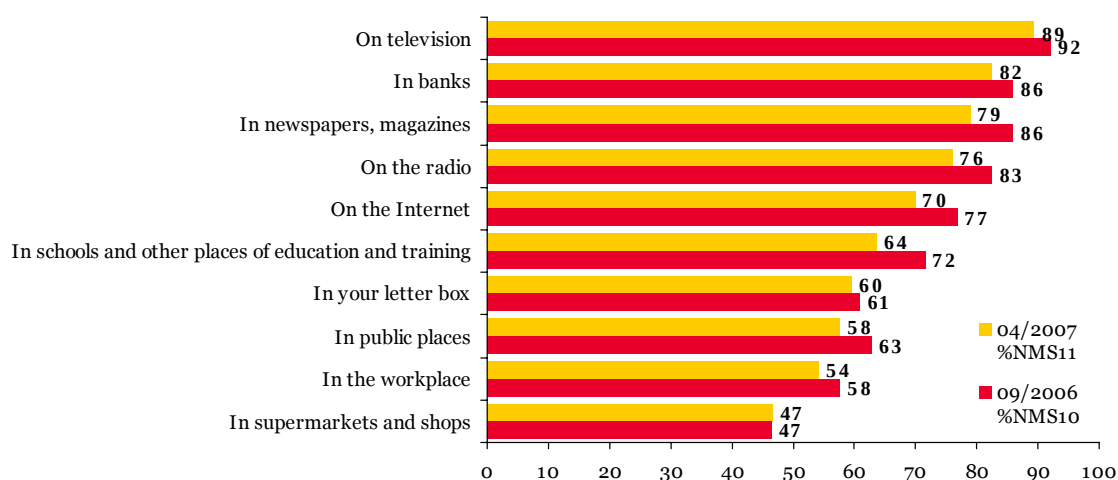
Az egyéb előnyben részesítettként említett csatornák sorrendje csaknem megegyezik a 2006. szeptemberivel, és a számok is igen közel vannak a korábbiakhoz. A legkedveltebb tájékoztatói csatorna a televízió, ahogyan hét hónappal ezelőtt is láttuk (89%, -3). A továbbítandó üzenet jellegétől függetlenül az Eurobarometer következetesen azt állapítja meg, hogy az emberek mindenről, ami fontos lehet számukra, a televízió képernyőjén keresztül szeretnek tájékozódni.

Érdekes megjegyezni, hogy tíz polgárból több mint nyolcan nevezik meg a bankokat kedvelt tájékoztatói helyként (82%, -4), miközben más Eurobarometer tanulmányokból az derül ki, hogy ennél szignifikánsan kisebb azoknak az aránya, akik rendszeresen igénybe vesznek banki szolgáltatásokat.

A harmadik legkedveltebb csatornát az újságok és a folyóiratok (79%, -7) képezik, amelyet a rádió (76%, -7) és az Internet (70%, -7) követ – ez az arány ismét magasabb azoknak az arányánál, akik ezekben az országokban ténylegesen használják az Internetet.

Az információk terjesztésének legkevésbé kedvelt helyét (szupermarketek) a polgárok 47%-a említette, ami a tárgyra vonatkozó könnyen hozzáférhető és azonnal rendelkezésre álló tájékoztatás iránti általános igényt jelzi.

Preferred channels for information and campaigns, %

Q9. Where would you like to receive useful information on the euro and the changeover?
multiple answer

[Az információk és a kampányok előnyben részesített csatornái:]

Televízió
Bankok
Újságok, folyóiratok
Rádió
Internet
Iskolák és más oktatási és képzési intézmények
Postaláda
Nyilvános helyek
Munkahely
Szupermarketek és üzletek

9. kérdés: Hol szeretne hasznos információkhoz jutni az euróról és az átállásról?

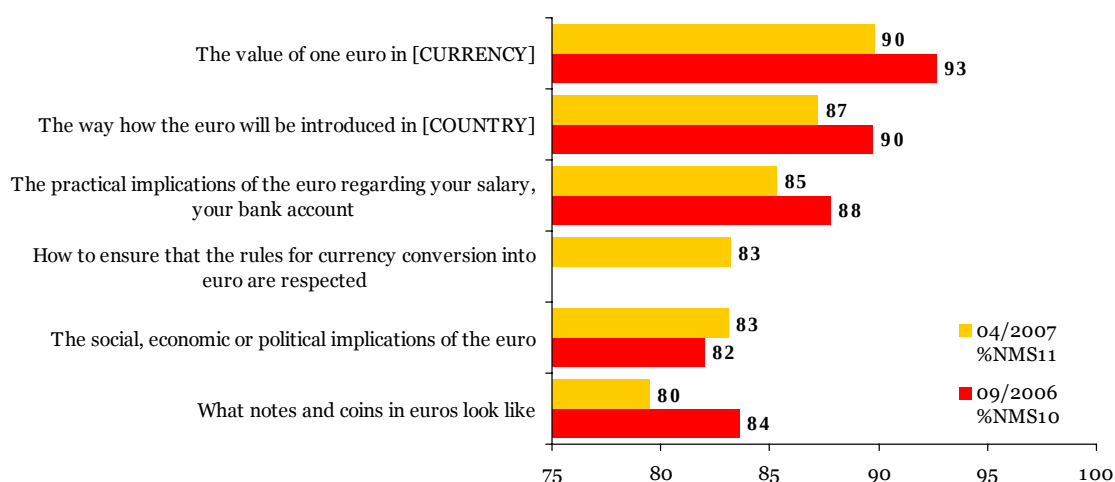
[többféle válasz]

Ami **az igényelt információk tartalmát** illeti, a polgárok meg vannak győződve arról, hogy az általunk az euróról szóló tájékoztatási kampányba felvenni javasolt témakörök mindegyike többé-kevésbé elengedhetetlen követelmény. Csak kis változásokat figyelhetünk meg azoknak a polgároknak az arányában, akik elengedhetetlennek tartják, hogy tájékoztatást kapjanak az eurobankjegyek és -érmék külső megjelenéséről, valamint az euro bevezetésének szociális, gazdasági és politikai következményeiről.

Az előnyben részesített témakörök közül a legfontosabb a nemzeti pénznem euróban mért értéke, akárcsak 2006 szeptemberében; ezt az elemet a polgárok csaknem egyhangúan az eurokampány nélkülözhetetlen szempontjaként értékelték (90%, -3). Nagyon lényegesnek tartják, hogy tájékoztatásban részesüljenek arról az általános forgatókönyvről, amelynek alapján az eurót az adott országban be fogják vezetni (87%, -3), valamint az euro gyakorlati következményeiről a fizetések és a bankszámlák vonatkozásában (85%, -3).

A jelenlegi felmérésben a polgárok 80%-a (2006 szeptemberéhez képest -4 százalékpontos változás) említette, hogy hogyan néznek ki az euroérmék és -bankjegyek, és ezzel ezt tartják a tájékoztató kampány legkevésbé fontos elemének. A szociális és politikai következményeket, valamint a régi árak tisztességes átváltását szavatoló intézkedéseket 83% említette lényegesként.

Preferred topics for information and campaigns

Q10. In your view, which of the following issues about the euro are essential to be covered in priority by the information campaign? % of „essential”

[Az információk és a kampányok előnyben részesített témakörei:]

Egy euro értéke [PÉNZNEMBEN]

Az euro bevezetésének módja [ORSZÁGBAN]

Az euro gyakorlati következményei az Ön fizetésével, bankszámlájával kapcsolatban

Hogyan biztosítják a valuta euróra való átváltására vonatkozó szabályok betartását

Az euro szociális, gazdasági és politikai következményei

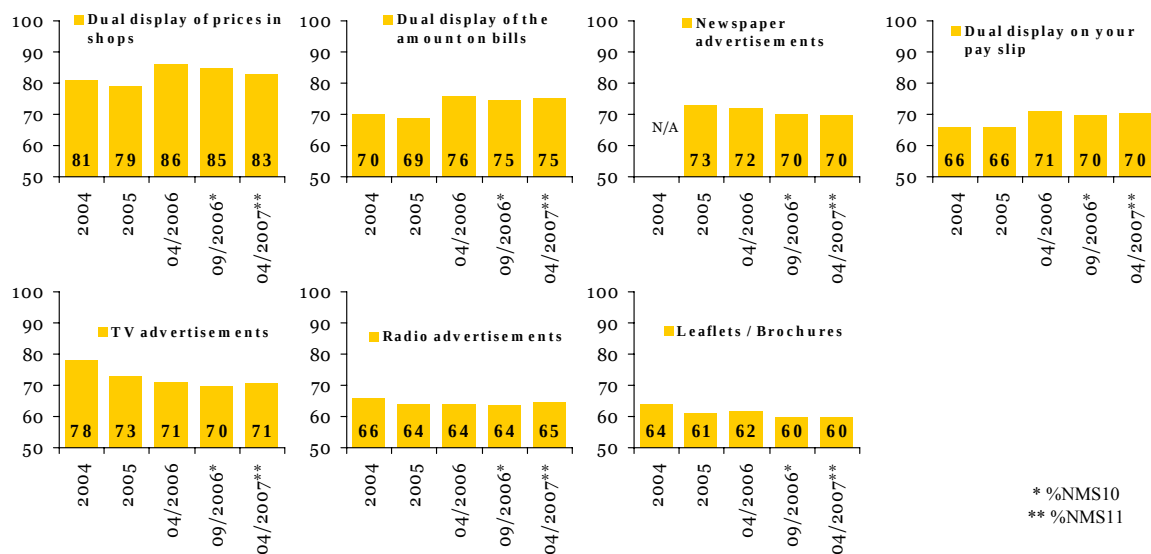
10. kérdés: Véleménye szerint az euróval kapcsolatos következő kérdések közül a tájékoztató kampányban melyikkel kell **feltétlenül** kiemelten foglalkozni? [„feltétlenül” válaszok %-a]

A legtöbb **tevékenységet**, amely a jelenlegi euroövezetben az **euro bevezetési kampányok** része volt, az új tagállamokban is lényegesnek tartják, és az említések arányai nem változtak lényegesen 2006 szeptembere óta (mint az ábra is mutatja, csak -1 és -2 százalékpontos csökkenéseket mértünk egyes esetekben).

Az eredményeket az előző évekkal összevetve a médiaeszközök hasonló támogatást kaptak.

Az árak kettős feltüntetését tartják a legfontosabbnak, mind az üzletekben (83%, -2), mind a közüzemi számlákon (75%). A legtöbben arra számítanak, hogy az újságokban (70%) és a televízióban (71%, +1) szereplő hirdetések fogják megmagyarázni a helyzetet. A legtöbben ténylegesen nem rendelkeznek „fizetési szelvényvel”, mivel nincsenek alkalmazásban (nyugdíjasok, munkanélküliek, háztartásbeliek, tanulnak stb.), az NMS11 területén azonban mégis tízből heten lényegesnek tartanak ezt a működési módot is az euróra való átállás előkészítéseként (70%). Az euro bevezetésére való személyes felkészülés szempontjából az emberek a szórólapokat és ismertetőket tartják a legkevésbé szükségesnek (60%).

Preferred tools of the information campaigns

Q11. Here is a list of various information campaign actions. Could you tell me for each of them whether you would find it essential or not essential to prepare yourself for the euro?
% of "essential"

[Az információs kampányok előnyben részesített eszközei:]

Az árak kettős feltüntetése az üzletekben

Az összeg kettős feltüntetése a számlákon

Újsághirdetések

Az összegek kettős feltüntetése a fizetési szelvényén

TV-reklámok

Rádióhirdetések

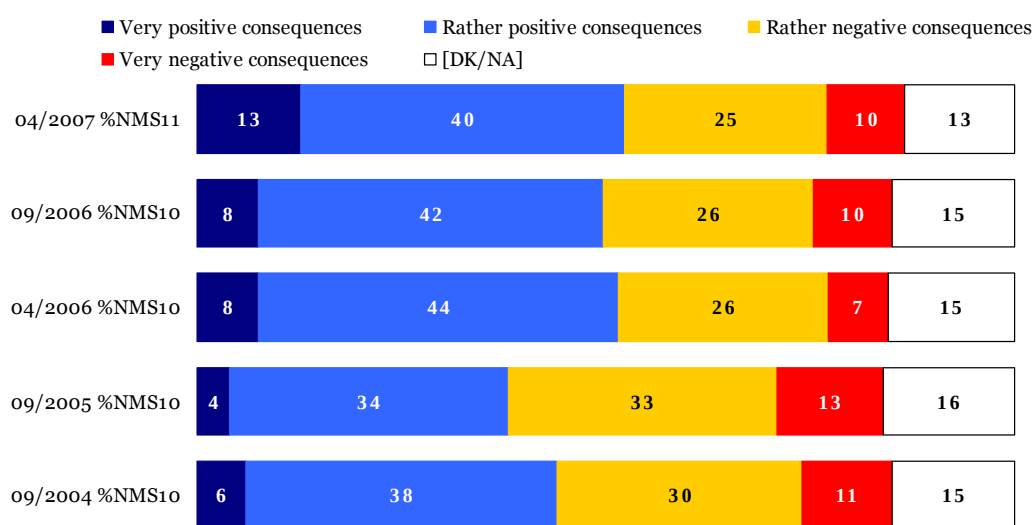
Szórólapok/ismertető

11. kérdés: Íme a tájékoztató kampány különféle elemeinek listája. Meg tudná mondani mindegyik esetében, hogy **lényegesnek vagy lényegtelennek** tartja-e az euróra való felkészüléséhez? [a „lényeges” válaszok %-a]

A közös európai valutával kapcsolatos vélemények és támogatottság

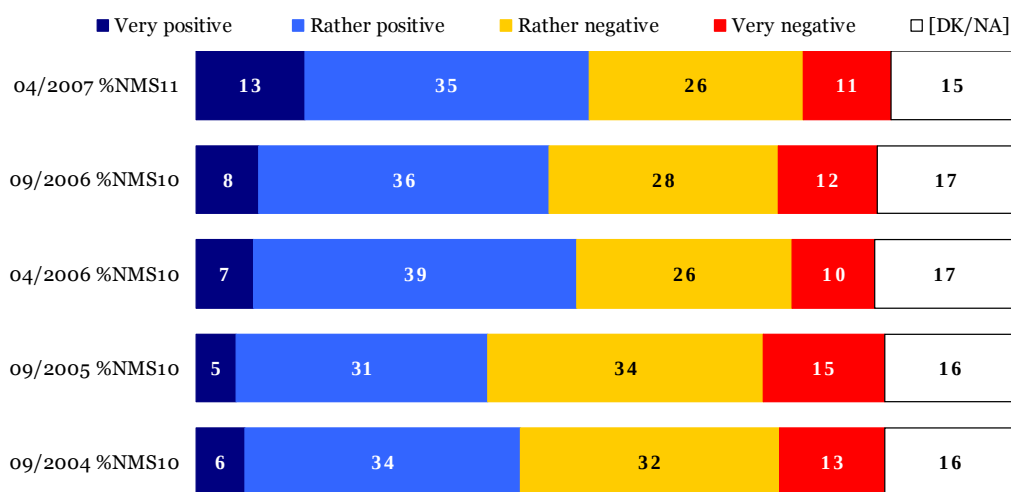
Az euro bevezetését körülvevő általános légkör továbbra is pozitív, sőt, kis mértékben kedvezőbb, mint a korábbi években. Ez azonban nem tükröz az egész térségre jellemző egyetemes tendenciát, mivel a pozitív következményekre számítók aránya a Cipruson mért mindössze 38% (az euro bevezetésének küszöbén) és a Romániában (viszonylag távol a bevezetéstől) mért 65% között szóródik. Az új tagállamokban összességében 53% vélekedik úgy, hogy az euro bevezetése az átlagot tekintve pozitív következményekkel fog járni országa szempontjából, és ez a szám 3 százalékponttal magasabb, mint 2006 szeptemberében volt. A hét hónappal ezelőttihez képest ma valamivel kevesebben számítanak negatív következményekre országuk szempontjából (34%, -1).

Consequences of the euro's introduction on national level

Q13.(2007)/Q12(2006). Do you think the introduction of the euro would have positive or negative consequences for [COUNTRY]...?

Personal consequences of the euro's introduction on personal level

Q14.(2007)/Q13.(2006) And for you personally, do you think that it would be positive or negative if the euro would be introduced?

[Az euro bevezetésének következményei nemzeti szinten:]

Nagyon kedvező következmények Inkább kedvező következmények Inkább kedvezőtlen
következmények
Nagyon kedvezőtlen következmények Nem tudja/Nem válaszolt

13. kérdés (2007)/12. kérdés (2006): Mit gondol, az euro bevezetése kedvező vagy kedvezőtlen következményekkel fog járni [ORSZÁG] szempontjából?

[Az euro bevezetésének személyes következményei személyes szinten:]

Nagyon kedvező Inkább kedvező Inkább kedvezőtlen Nagyon kedvezőtlen Nem
tudja/Nem válaszolt

14. kérdés (2007)/13. kérdés (2006): Mit gondol, az Ön számára személyesen kedvező vagy kedvezőtlen lenne, ha bevezetnék az eurót?

A polgárok általánosságban arra számítanak, hogy az előnyök többsége kedvezőbb lesz országuk, mint saját maguk számára. Az országot illetően csak 13% gondolja úgy, hogy az euro bevezetése *nagyon* kedvező hatással lesz (ez azonban 5 százalékponttal több a 2006 szeptemberi értéknél), és 40% gondolja úgy, hogy *inkább* kedvező, mintsem hátrányos hatásai lesznek (-2 százalékpont). A személyes szempontokat mérő hasonló számok azt mutatják, hogy 13% nagyon kedvező (+5), 35% pedig inkább kedvező (-1) következményekre számít a közös valuta országában való bevezetésekor. 37%-os jelentős kisebbség negatív személyes következményekre számít, kevesebb polgár tart viszont hasonló eredménytől országa szempontjából (35%). A válaszadók saját megítélése szerinti negatív következmények aránya személyes szempontból és az ország szempontjából egyaránt alacsonyabb, mint 2006 szeptemberében volt, -3 százalékponttal, illetve -1 százalékponttal. 13%, illetve 15% nem tudja eldönteni, hogy az euro pozitív vagy negatív következményeket fog-e maga után vonni országa vagy saját szempontjából; 2006 szeptemberéhez képest 2 százalékponttal csökkent az így vélekedők aránya.

Az általános trendeket tekintve az Eurobarometer által 2005 szeptemberében mért átmeneti csalódások utáni visszaállás fennmaradását tapasztaljuk.

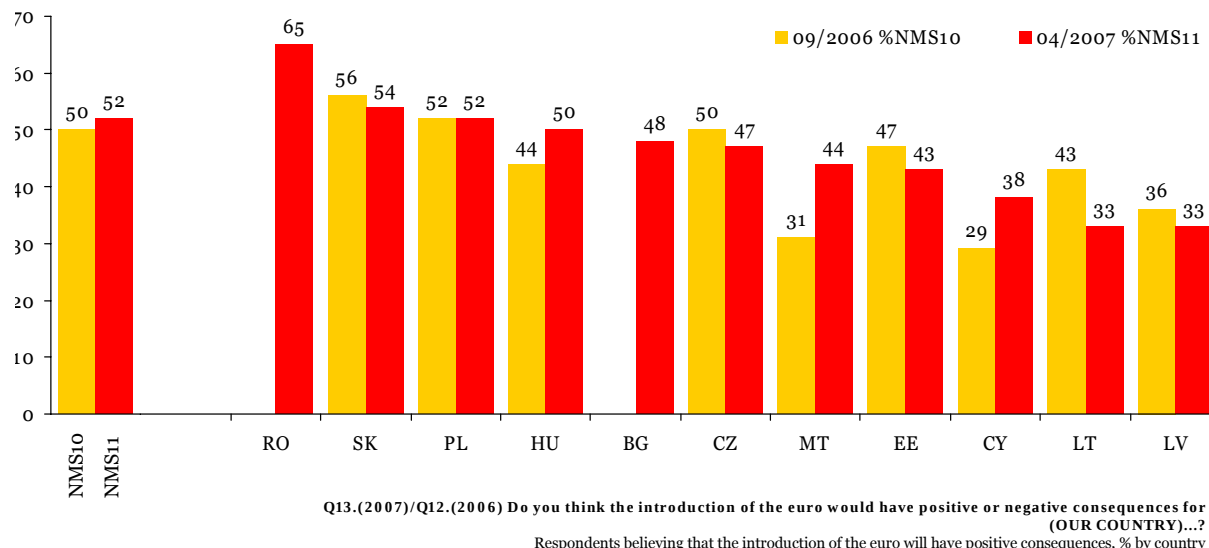
Magyarországon (+6), de különösen az európai valuta bevezetésének küszöbén álló országokban, Máltán (+12) és Cipruson (+9) az adatok szerint jelentősen nőtt azoknak a polgároknak az aránya, akik pozitív következményekre számítanak az euro bevezetését követően.

Szlovákiában és Csehországban a támogatottság enyhe csökkenését tapasztaltuk, amely azonban nem haladja meg a felmérés hibahatárát, a balti térségben viszont mélyebb csalódás tapasztalható az euróval kapcsolatban. A támogatottság legerősebben Litvániában esett vissza (10 százalékponttal), és Észtországban (-4) és Lettországon (-3) is negatív változás állt be. Lengyelországban változatlan, 52%-os támogatottságot mértünk.

Magyarország a korábbi években a legoptimistábbak közé tartozott az eurót illetően, és úgy tűnik, hogy a támogatottság mértéke kezd visszaállni a tavaly szeptemberi alacsony szint után, amely nagy valószínűséggel a zaklatott belpolitikai helyzettel és a gazdasági konszolidációs csomaggal függött össze, amely a legtöbb magyar számára a reáljövedelmek csökkenésével járt. Jelenleg a megkérdezettek 50%-a gondolja úgy, hogy a közös valuta bevezetése inkább pozitív hatással fog járni, míg 37% éppen fordítva vélekedik.

Lettország és Litvánia a legpesszimistább pénzneme megváltoztatásának lehetséges következményeit illetően. Ezek az országok a közé a négy új tagállam közé tartoznak, amelyekben többen számítanak negatív, mint pozitív következményekre.

Consequences of the euro introduction : positive consequences for the country

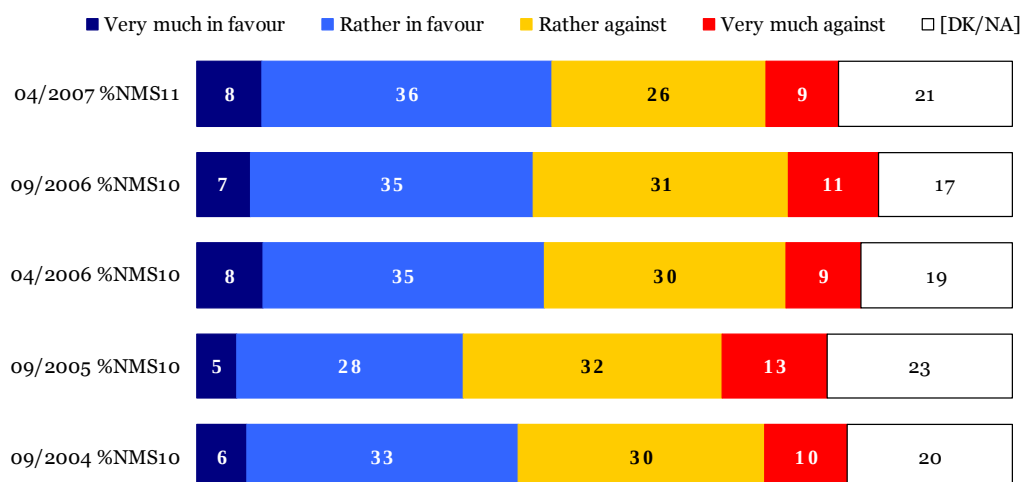
[Az euro bevezetésének következményei: kedvező következmények az ország szempontjából:]

13. kérdés (2007)/12. kérdés (2006): Mit gondol, az euro bevezetése kedvező vagy kedvezőtlen következményekkel fog járni [ORSZÁG] szempontjából?

[Azok a válaszadók, akik úgy vélik, hogy az euro bevezetése kedvező következményekkel fog járni, %-ban, országonként]

Összességében, még a két meglehetősen optimista, 2007-ben csatlakozott új tagállammal együtt is csak kevéssel többen számolnak be környezetükben kedvező közvélekedésről az európai pénz országukban való bevezetését illetően, mint negatív közvélekedésről. A válaszadók 21%-ának nincs határozott véleménye, 44% pedig úgy véli, hogy az általa ismert emberek többsége támogatja, hogy országa csatlakozzon az euroövezethez. Ugyanakkor az emberek több mint harmada, 35% azt állítja, hogy az általa ismert emberek inkább az euro bevezetése ellen vannak (2006 szeptemberéhez képest -7 százalékpont). E héthónapos időszakban csak 2 százalékponttal növekedett azoknak az aránya, akik az euro bevezetése tekintetében kedvező környezetről számolnak be.

Climate of opinion regarding the euro introduction

Q15.(2007)/Q14.(2006) Generally speaking, are most people you personally know more in favour or against the idea of introducing the euro in (OUR COUNTRY)?

[Az euro bevezetésével kapcsolatos közvélekedés:]

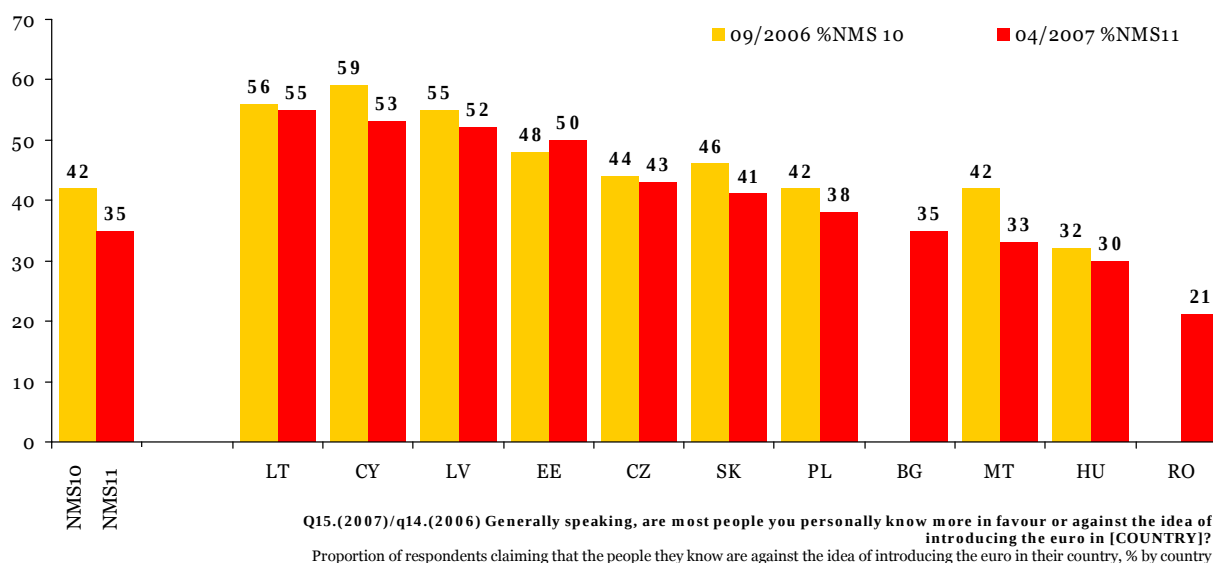
Erőteljesen támogatják Inkább támogatják Inkább ellenzik Erőteljesen ellenzik Nem tudja/nem válaszolt

15. kérdés (2007)/14. kérdés (2006): Általánosságban az Ön által ismert emberek inkább támogatják, vagy ellenzik az euro bevezetését [ORSZÁGUNKBAN]?

Jelenleg az új tagállamok csaknem felében a polgárok többsége azt állítja, hogy az általa ismert legtöbb ember inkább ellenzi az euro országában való bevezetésére vonatkozó elképzelést. A ciprusi és a balti országokban a válaszadók (és kisebb mértékben a cseh válaszadók is) nagyobb arányban állítják, hogy az általuk ismert emberek a közös valuta bevezetése *ellen* vannak. Ez a vélemény viszonylag elterjedt Szlovákiában, Csehországban, Lengyelországban és Máltán is (lásd a következő oldalon szereplő grafikont).

Mindössze négy olyan ország van, ahol a válaszadók saját megítélése szerint kedvező az általános légkör: Magyarország, Málta, Bulgária és különösen Románia.

Mindezeket előrebecsátva, az euróra való átállás *ellenes*, a válaszadók saját megítélése szerinti attitűd a hét új tagállam közül csak egyben, Észtországban *emelkedett* csekély mértékben, míg nyolc országban csökkent 2006 szeptembere óta.

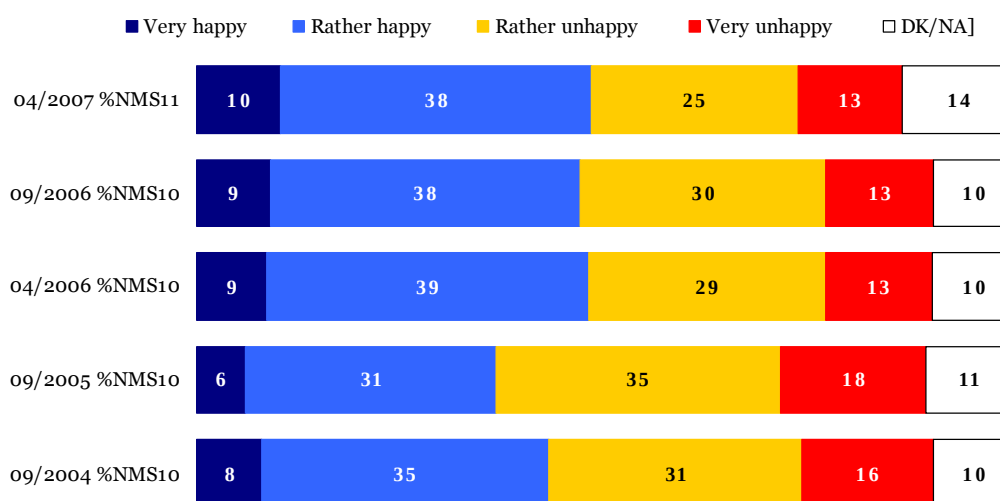
Respondents' environment AGAINST introducing the euro

[A válaszadó környezete az euro bevezetése ELLEN van:]

15. kérdés (2007)/14. kérdés (2006): Általánosságban az Ön által ismert emberek inkább támogatják, vagy ellenzik az euro bevezetését [ORSZÁGUNKBAN]?

[Azoknak a válaszadóknak az aránya, akik azt állítják, hogy az általuk ismert emberek ellenzik az euro országukban való bevezetését, %-ban, országonként]

A nemzeti valuta lecserélése a racionális szempontok mellett érzelmi kérdés is. A nemzeti valuta jelképezi a nemzetállam autonómiáját, és hozzájárul a felhasználók közösségének nemzeti identitásához. Annak megvizsgálása céljából, hogy az emberek érzelmi szempontból hogyan viszonyulnak az euróra való jövőbeni áttárláshoz, az Eurobarometer azt a kérdést tette fel, hogy örülnek-e annak, hogy az euro lép nemzeti valutájuk helyébe.

Are people happy that the euro will replace their national currency?

Q12.(2007)/q15. (2006) Are you personally happy or not that the euro could replace the (NATIONAL CURRENCY)?

[Örülnek-e az emberek annak, hogy az euro váltja fel nemzeti valutájukat?:]

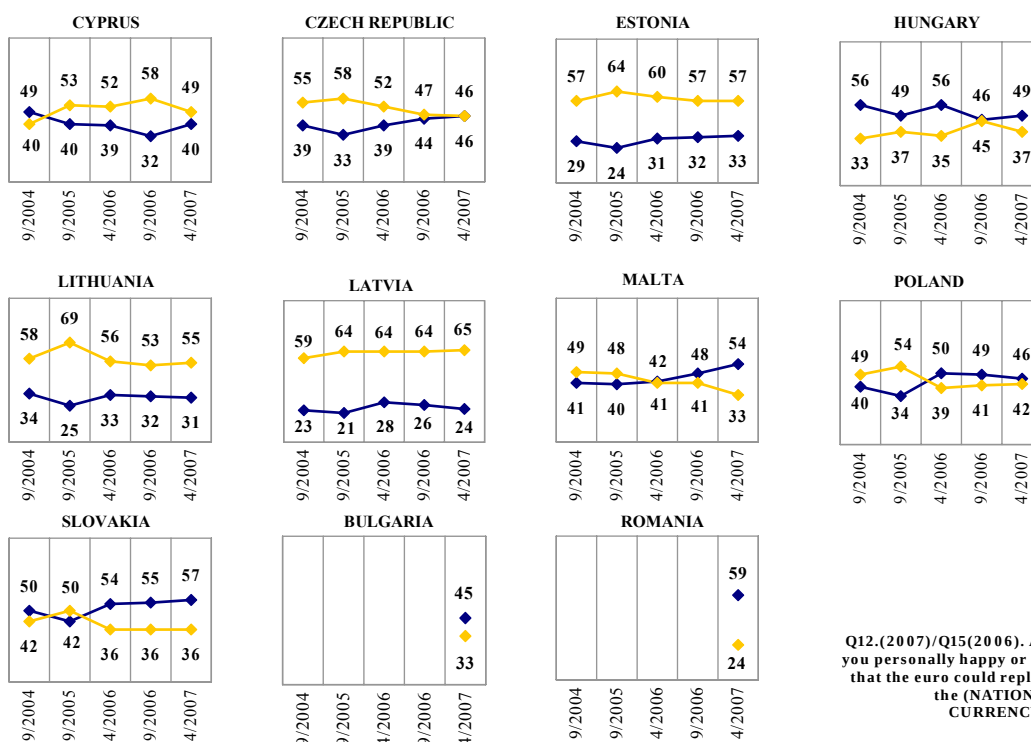
Nagyon örül Inkább örül Nem túlzottan örül Egyáltalán nem örül Nem tudja/Nem válaszolt

12. kérdés (2007)/15. kérdés (2006): Ön személy szerint örül-e vagy sem annak, hogy az euro válthatja fel a [NEMZETI VALUTÁT]?

2006 szeptemberi megállapításainkhoz hasonlóan úgy találtuk, hogy az új tagállamok polgárai túlnyomórészt felkészültek arra – legalábbis mentálisan, hogy az euróra cseréljék valutájukat: 48% állítja, hogy nagyon örül, vagy inkább örül a jövőbeni átállásnak, ami 2006 szeptemberéhez képest +1 százalékpontos különbséget jelent. Ez megfelel annak a 48%-nak, akik *racióális szempontból* kedvezően ítélték meg az euro bevezetését (vagyis akik azt állították, hogy a változás számukra kedvező következményekkel fog járni).

Are people happy that the euro will replace their national currency?

■ % very and rather happy ■ % very and rather unhappy

Q12.(2007)/Q15(2006). Are you personally happy or not that the euro could replace the (NATIONAL CURRENCY)?

[Örülnek-e az emberek annak, hogy az euro váltja fel nemzeti valutájukat?:]

Nagyon örül vagy inkább örül Nem túlzottan örül vagy egyáltalán nem örül

Ciprus
Csehország
Észtország
Magyarország
Litvánia
Lettország
Málta
Lengyelország
Szlovákia

Bulgária
Románia

12. kérdés (2007)/15. kérdés (2006): Ön személy szerint örül-e vagy sem annak, hogy az euro válthatja fel a [NEMZETI VALUTÁT]?

Romániában, Máltán, Magyarországon, Bulgáriában és Szlovákiában lényegesen több azoknak a száma, akik örülnek a jövőbeni átállásnak, mint akik nem örülnek annak (lásd a fenti grafikont). Az új tagállamok közül négyben nem örül a többség (Lettország: 65%, Ciprus: 49%, Észtország: 57% és Litvánia: 55%). Emlékeztetjük az olvasót arra, hogy a tervek szerint Málta és Ciprus egyaránt 2008-ban fog csatlakozni az euroövezethez. A legutóbbi mérés óta mindkét országban pozitív trendet figyeltünk meg, amely az átállást megelőző kampány eredményeképpen várhatóan folytatódni fog.

A trendek ismét vegyesek: az euróra való átállással elégedett polgárok aránya a 9 új tagállam közül, amelyek esetében idősorokat tudtunk nyomon követni, háromban nőtt (Litvániában, Lettországon és Lengyelországban); Észtországban és Szlovákiában hasonló maradt, az összes több tagállamban (kilencből négyben) pedig csökkent 2006 szeptembere óta. Az euróra való átállás küszöbén álló két országban mutatkozott a leglátványosabb növekedés (Málta: +6, Ciprus: +8). A magyarok szintén kis mértékben kedvezőbb érzésekkel várják a jövőbeni átállást, mint hét hónappal ezelőtt, és 3 százalékponttal több polgár örül a nemzeti valuta euróval való felváltásának.

Az euro bevezetésével kapcsolatos várakozások és félelmek

Az új tagállamok polgárainak többsége folyamatosan attól tart, hogy az euro bevezetése miatt emelkedni fognak országában az árak. Ma 75 % ért egyet azzal a kijelentéssel, hogy az euro növelni fogja az árakat, ezzel szemben 8% képvisel ellenkező véleményt. A válaszadók nyolc százaléka számít arra, hogy az euro e vonatkozásban semmilyen hatással nem fog járni.

Expected impact of the changeover to the euro on prices

Q18. Do you think the euro will increase prices in [COUNTRY] when it is first introduced or, on the contrary, it will lower prices?
% by country

[Az euróra való átállás árakra gyakorolt várható hatása:]

Növelni fogja az árakat Csökkenteni fogja az árakat Nem lesz hatása Nem tudja/nem válaszolt

18. kérdés: Mit gondol, az euro a [ORSZÁGBAN] való bevezetésekor növelni fogja az árakat, vagy éppen ellenkezőleg, csökkenteni?

[%-ban, országonként]

Ha összehasonlítjuk az e kérdésre adott válaszok eredményét, illetve az arra a kérdésre kapott válaszok eredményét, hogy melyek az euro bevezetésének fő előnyei a válaszadó országa szempontjából (lásd a 26. oldalon található elemzést), az a világos üzenet olvasható ki, hogy az emberek az átállás alatt áremelkedésre számítanak, de az 55%-os stabil többség az árstabilitást társítja az euróhoz².

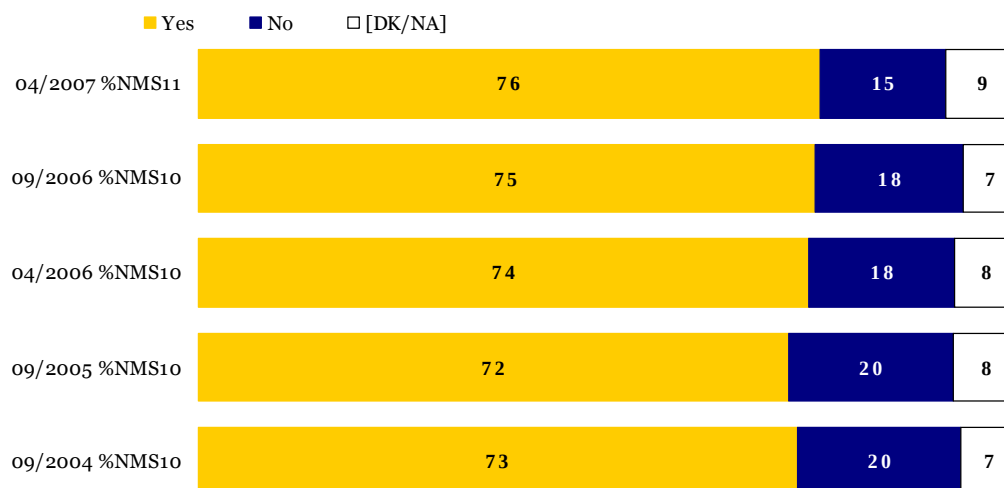
A balti tömb, amely hagyományosan a legszkeptikusabb általában az euróval kapcsolatban, számít a leginkább áremelkedésre az euro bevezetését követően (Litvánia: 87%, Észtország: 84 %, Lettország: 82%), ezzel szemben a legkevésbé pesszimisták a románok (55%) és a máltaiak (65%).

Az új tagállamokban széles körű (még mindig enyhén növekvő) konszenzus uralkodik a tekintetben, hogy az euro **nemzetközi valuta**, hasonlóan a japán yenhez és az amerikai dollárhoz. Az új

² Az általános árstabilitás tekintetében a korábbi felmérésekben feltett kérdést e felmérésben megváltoztattuk. A kérdés két részre bontása (az egyik rész az átállás egyszeri hatására vonatkozott, a másik rész pedig a hosszabb távú árstabilitással kapcsolatos véleményeket vizsgálta) segített az euró árakra gyakorolt várt hatásával kapcsolatos várakozások szerkezetének jobb megértésében.

tagállamok polgárainak háromnegyede képviseli ezt a nézetet (76%), 15% pedig nem ért egyet. Ez a vélemény az elmúlt évek során nem változott, és ebben a vonatkozásban kevés az eltérés az országok között. Leginkább a szlovákok értenek egyet, akik közül 86% ad igenlő választ (77% 2006 szeptemberében); ezzel szemben e státuszról legkevésbé a magyarok, lengyelek és bolgárok vannak meggyőződve (74% mindegyik országban; ez az arány 2006 szeptemberében Magyarországon 67%, Lengyelországban pedig 76% volt).

Status of the euro as an international currency

Q19.(2007)/q18. (2006) Do you think that the euro is an international currency like the US dollar or the Japanese Yen?

[Az euro mint nemzetközi valuta státusza:]

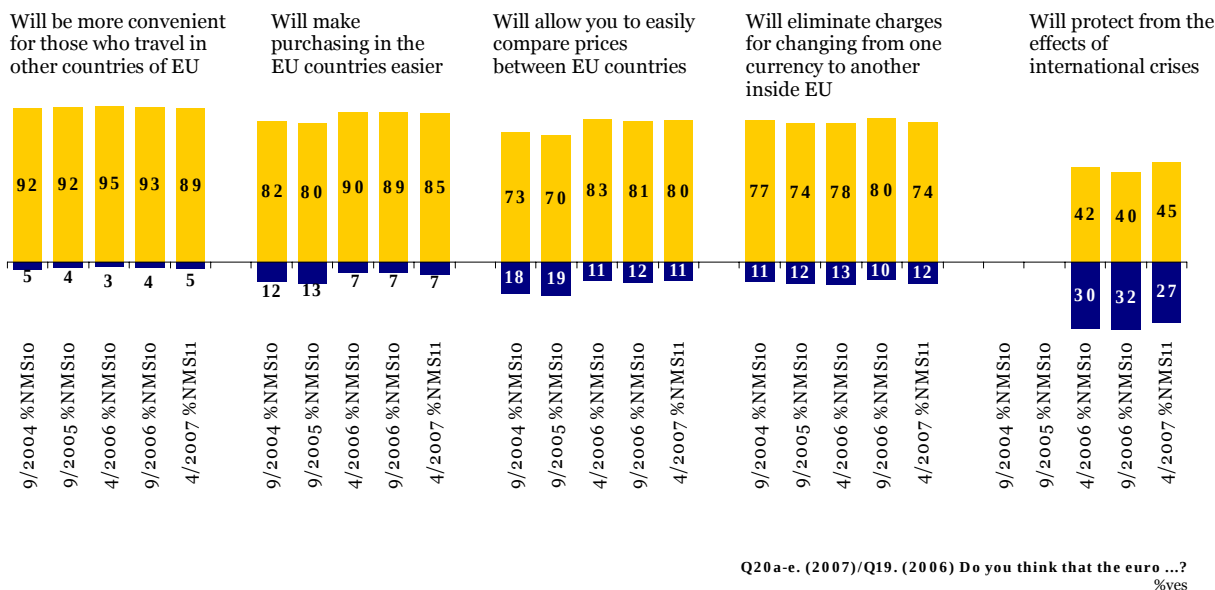
Igen Nem Nem tudja/nem válaszolt

19. kérdés (2007)/18. kérdés (2006): Ön szerint az euro olyan nemzetközi valuta, mint az amerikai dollár vagy a japán yen?

Az euroövezethez való tartozásnak több olyan **előnye** van, amelyeket a válaszadók általánosan elismertek, lényegében 2006 szeptembere óta változatlanul. Az euroövezethez való csatlakozás egyik nem vitatott előnye a turistákat érinti: az új tagállamokban tíz válaszadóból közel kilenc (89%; 2006 szeptemberében 93%) egyetértett azzal, hogy kényelmesebb lesz az euroövezet más országaiba utazni (ez az érték a Romániában mért 82% és a Magyarországon mért 98% között szóródott). Tízből több mint nyolcan továbbra is széles körben egyetértenek azzal, hogy az eurót használva könnyebb lesz más országokban vásárolni (85%, 2006 szeptemberében 89%). A 2006 szeptemberi értékhez képest csak 1 százalékponttal kevesebb válaszadó ért egyet azzal, hogy egyszerűbb lesz az euroövezet országai között az árak összehasonlítása (80%). Tíz válaszadóból több mint hét (74%, -6) látja az euroövezet országaiban a pénzváltási díjak megszűnésének előnyeit.

Expected positive effects of joining the eurozone

Yes No

[Az euroövezetbe való csatlakozás várható pozitív hatásai:]

Igen Nem

Kényelmesebb lesz azok számára, akik az EU más országaiba utaznak
 Meg fogja könnyíteni az EU-országokban való vásárlást
 Lehetővé fogja tenni az árak EU-országok közötti egyszerű összehasonlítását
 Kiküszöböli az egyik valutáról a másikra való átváltás díjait az EU-n belül
 Védni fog a nemzetközi válságok hatásaitól

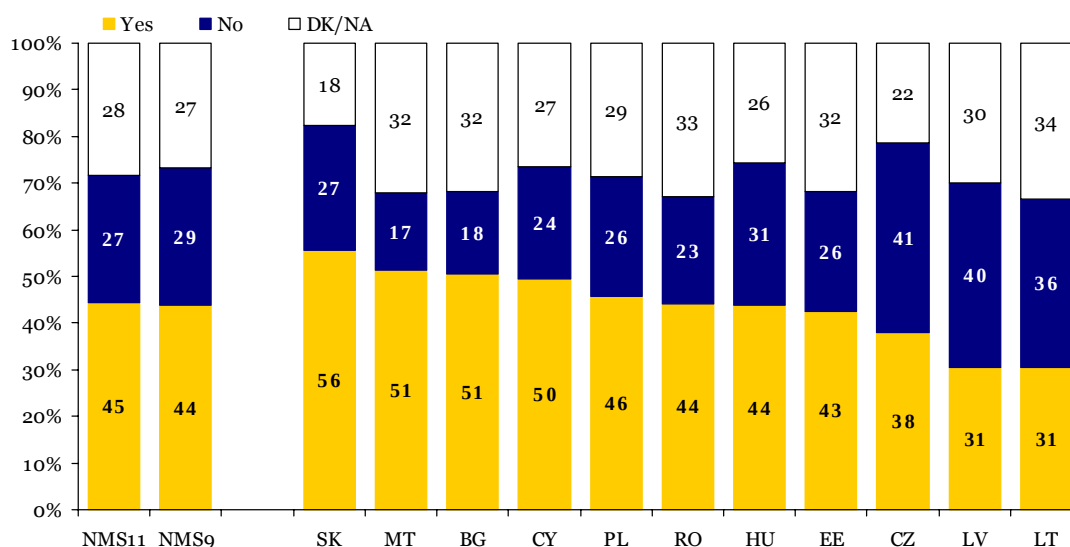
20a-e. kérdés (2007)/19. kérdés (2006): Ön szerint az euro...?

[igenlő válaszok %-a]

E kérdésekben az országokénti eltérések minimálisak: a domináns vélemény mind a tizenegy országban az egyetértés. Az új tagállamok polgárait a leginkább megosztó pont az az állítás volt, hogy az euro meg fogja szüntetni az egyik pénznemről a másikra történő átváltás díjait: miközben ezzel Litvániában csak a polgárok fele ért egyet (53%), Magyarországon tízből több mint nyolc polgár (84%) vélekedik így.

Az EU-hoz való csatlakozás egyik sokkal kevésbé nyilvánvaló előnye a válaszadók számára az a védelem – puffer –, amelyet az EU nemzetközi gazdasági vagy egyéb válság esetén nyújt. Több polgár ért egyet azzal, hogy az euro ilyen védelmet lesz képes nyújtani, mint amennyien nem értenek egyet (45%, +5 kontra 27%, -5). A válaszadók több mint negyede (28%) nem tudta eldönteni, hogy várhatók-e ilyen előnyök az euroövezetbeli tagságtól.

Protection from effects of international crises

Q20e. Do you think that the euro ...?
Will protect [COUNTRY] from the effects of international crises?

[A nemzetközi válságok hatásai elleni védelem:]

Igen Nem Nem tudja/nem válaszolt

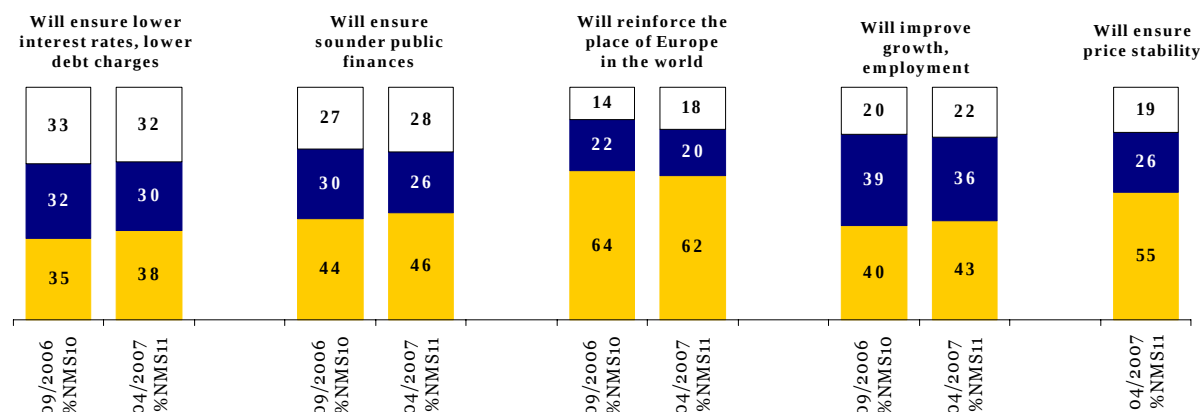
20e. kérdés: Ön szerint az euro meg fogja védeni [ORSZÁGOT] a nemzetközi válságok hatásaitól?

A legambivalensebb országok e tekintetben Lettország, Litvánia és Csehország. Lettorszáiban jelentősen több polgár nem ért egyet e kijelentéssel, mint amennyi egyetért, ezzel szemben Csehországban csaknem egyeznek ezek az arányok. A fennmaradó új tagállamokban egyértelműen többségben vannak azok, akik azt állítják, hogy az euroövezethez való tartozás ilyen előnyökkel járhat.

Az **euro bevezetésének különféle gazdasági és politikai hatásait** vizsgálva, az emberek továbbra is egyetértenek azzal, hogy az euroövezet országukkal való kibővítése növelni fogja Európa jelentőségét a világban (62%, szemben a 2006 szeptemberi 64%-kal). Az NMS11 országokban a polgárok több mint fele (55%) vélekedik úgy, hogy a hosszabb távú árstabilitás lesz az euro bevezetésének második legfontosabb előnye, és emellett hajlamosak úgy vélekedni, hogy pozitív hatása lesz az államháztartás területén (46%, szemben a 2006 szeptemberi 44%-kal). Tízből több mint négy polgár (43%) ért egyet, 36% pedig nem ért egyet azzal, hogy segíteni fog a foglalkoztatás növelésében és a gazdasági növekedés fokozásában. Az emberek szkeptikusabbak azzal kapcsolatban, hogy az euróra való áttérés könnyíteni fogja-e adósságterheiket: 38% egyetért, 30% pedig nem ért egyet a kijelentéssel, és ezek az adatok sem változtak jelentősen 2006 szeptembere óta.

Potential political and economic advantages of adopting the euro

Yes No DK/NA

Q21a-e.(2007)/Q20a-e. (2006) In your opinion, what are the main advantages of the adoption of the euro for (OUR COUNTRY)?

[Az euro bevezetésének potenciális politikai és gazdasági előnyei:]

Igen Nem Nem tudja/nem válaszolt

Alacsonyabb kamatlábakat, alacsonyabb adósságterheket fog biztosítani

Egészségesebb államháztartást fog biztosítani

Meg fogja erősíteni Európa helyét a világban

Javítani fogja a növekedést, foglalkoztatást

Árstabilitást fog biztosítani

21a–e. kérdés (2007)/20a–e. kérdés (2006): Véleménye szerint melyek az euro bevezetésének fő előnyei [ORSZÁGA] számára?

Mint a következő oldalon lévő táblázat mutatja, ezek a vélemények viszonylag egységesek a térség országaiban, jóllehet, akad néhány figyelemreméltó kivétel. A csehek, az észtek és a lettek nem hisznek abban, hogy az euroövezethez való csatlakozás után kedvezőbbek lesznek a **hiteldíjak**, de a vélemények változásának dinamikája eltér. A lettek a jelenlegi 37%-os *egyét nem értési* rátát a 2006 szeptemberéhez képest bekövetkezett csekély mértékű javulás után érték el, míg az összes többi országban, ahol a legkedvezőtlenebb a vélemény, a trend is negatív (Csehország, Észtország, Litvánia, lásd a következő oldalon). Felhívjuk a figyelmet a Magyarországon bekövetkezett jelentős változásra is, ahol sokaknak van euróban nyilvántartott tartozása: miközben 2006 szeptemberében 34%, 2007 áprilisában csak 27% *nem értett egyet* azzal a kijelentéssel, hogy az euro bevezetése alacsonyabb kamatlábakat és adósságterhet fog biztosítani.

Az NMS11 országok közül egy kivételével mindenütt többségben vannak azok, akik úgy vélik, hogy a közös pénznem segíthet az országnak az **egészségesebb államháztartás** elérésében. Ez alól a csehek képeznek kivételt (36% kontra 42%). A legnagyobb növekedést 2006 szeptemberéhez képest azoknak a polgároknak az arányában, akik nem hisznek abban, hogy az euro egészségesebb államháztartást fog biztosítani, Csehországban (+9) és Észtországban (+6) mértük. A felmérés során a legerősebb csökkenést e tekintetben Cipruson tapasztaltuk (-11).

Semelyik országban nem vonják jelentősen kétségbe Európa euroövezet bővítése utáni **erőteljesebb globális pozícióját**; azoknak az aránya, akik azt állítják, hogy az euro nem fogja megerősíteni Európa

világban elfoglalt helyét, Lettorszában (26%, 2006 szeptemberéhez képest -2) és Csehországban (31%, 2006 szeptemberéhez képest +4) a legmagasabb.

2007 áprilisában az NMS11 országokban több polgár gondolja úgy, hogy az euro bevezetése növelheti a **gazdasági növekedést és a foglalkoztatást**, mint fordítva. Egyértelműen *nem értenek egyet* azonban ezzel a kijelentéssel Csehországban (56%), sem Lettorszában (45%) és Szlovákiában (40%). Legkevésbé a litvánok (23%) és a máltaiak (25%) körében gyakori az egyet nem értés. Csehországban 2006 szeptembere óta (+7) még magasabb azoknak az aránya, akik nem hisznek abban, hogy az euro javítani fogja a növekedést és a foglalkoztatást, és ez az egyetlen ország, ahol ez az arány emelkedett. Ugyanakkor a magyarok (52%) és a litvánok (52%) reménykednek az euroövezethez való csatlakozás ilyen hatásában. E remény azonban legjobban Máltán erősödött (+11).

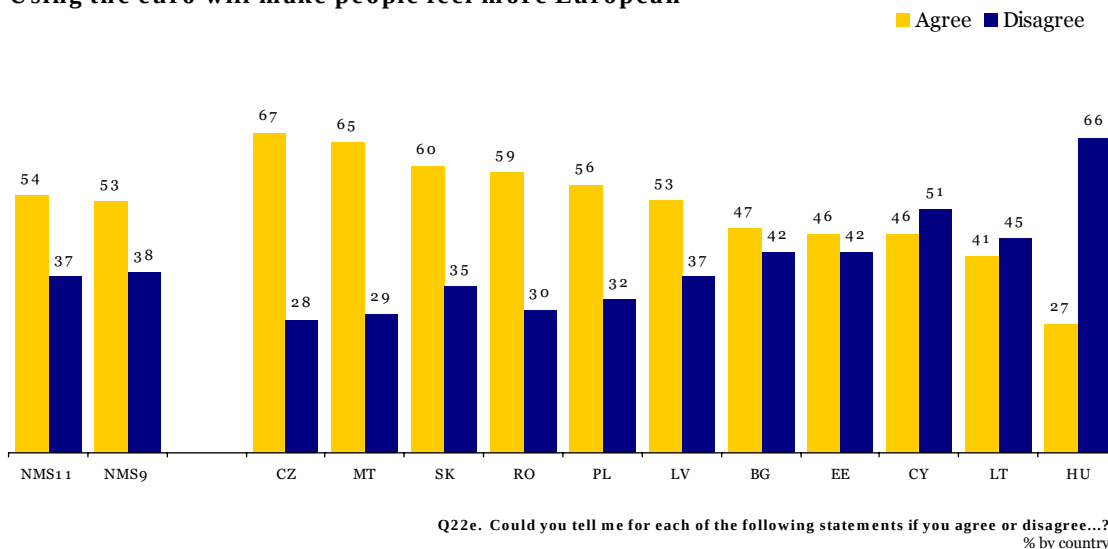
Leginkább a magyarok (64%), a románok (61%) és a szlovákok (59%) említik az euro bevezetésének fő előnyeként az árstabilitás biztosítását; azonban legalább a relatív többség minden országban egyetért azzal, hogy a leendő pénznemtől ilyen kedvező hatás várható. A legnagyobb számban a csehek (40%) és a lettek (40%) gondolják ennek ellenkezőjét.

	Alacsonyabb kamatlábakat, alacsonyabb adósságterheket fog biztosítani				Egészségesebb államháztartást fog biztosítani				Megerősíti Európa helyét a világban		Javítani fogja a növekedést, foglalkoztatást				Árstabilitást fog biztosítani	
	Igen		Nem		Igen		Nem		Igen		Igen		Nem		Igen	
	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007
NMS10/ NMS11	35	38	32	30	44	46	30	26	64	62	22	20	40	43	39	36
HU	45	47	34	27	61	65	22	20	61	66	25	22	45	52	36	32
CY	38	41	27	24	35	43	34	23	67	71	17	16	39	41	38	34
PL	37	38	29	31	40	43	32	29	67	63	20	19	43	42	38	37
SK	30	39	34	31	45	47	27	29	67	71	21	18	34	40	43	40
MT	29	35	24	23	42	54	22	17	59	70	15	10	37	48	30	25
LT	29	25	30	36	44	46	28	28	61	56	18	21	51	52	23	23
LV	27	29	40	37	40	34	33	33	58	58	28	26	34	32	47	45
CZ	24	23	40	46	38	36	33	42	59	56	27	31	30	27	49	56
EE	22	21	33	38	36	32	25	31	65	52	18	23	36	35	35	35
BG		37		21		45		15		57		17		44		29
RO		47		22		49		19		64		14		48		29

A 2006. szeptemberi eredményekhez hasonlóan az új tagállamokban a polgárok több mint fele egyetért azzal, hogy az euro országában való bevezetése után **európaibbnak fogja magát érezni** (54%, 2006 szeptemberében 56%), míg 37% nem értett egyet ezzel a kijelentéssel (2006 szeptemberéhez képest +1).

Az országonkénti eltérések továbbra is meglehetősen nagyok. A csehországi (67%), máltai (65%) és szlovákiai (60%), romániai (59%), lengyelországi (56%), sőt a lettországi (53%) válaszadók is nagyon erőteljes egyetértésüket fejezték ki. Ezzel szemben a legtöbb magyar (66%) és ciprusi (51%) nem ért egyet – nem hisznek abban, hogy a közös valuta használata „európaibbá” tenné őket – és ezt a kérdést praktikusabban látják. Ami a változás mértékét illeti: az egyet nem érték aránya magasabb, mint 2006 szeptemberében volt, és Lettorszában 6 százalékponttal (53%, +6), Cipruson pedig 5 százalékponttal (46%, +5) nőtt.

Using the euro will make people feel more European

[Az euro használatának köszönhetően az emberek európaibbnak érzik majd magukat:]

Egyetért Nem ért egyet

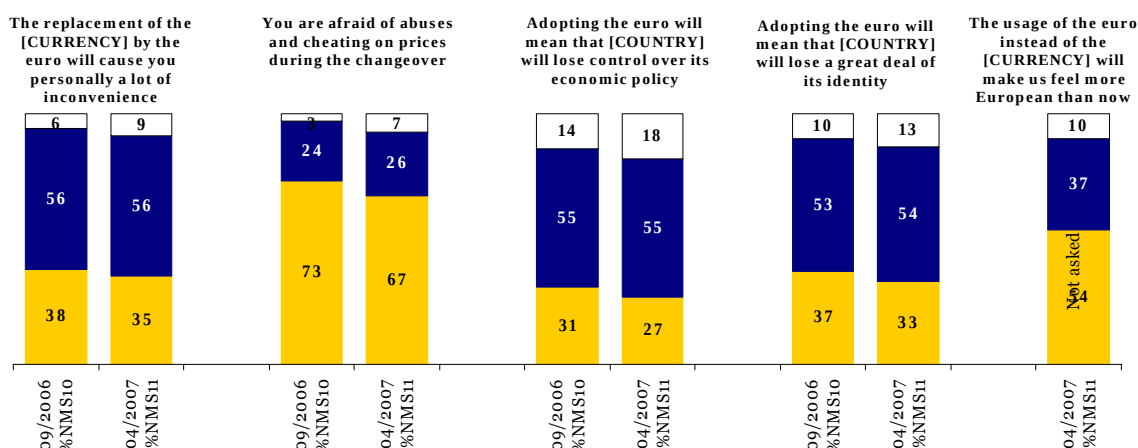
22e. kérdés: Meg tudná mondani, hogy egyetért-e a következő állításokkal vagy sem?

[az egyes országok egyetértésének %-a]

Számos **félelem** létezik, amelyre az emberek az euróról folyó vita során utalnak. Ezek többségét csak a kisebbség osztja; mégpedig a tizenegy új tagállamban a 2006. szeptemberi NMS10-hez képest kis mértékben [ford.: ?] polgár. A legtöbben *nem* aggódnak az átállás által okozott személyes kényelmetlenségek miatt (56%). Az emberek többsége azon sem aggódik túlságosan, hogy országa elveszíti az ellenőrzést gazdasága felett (55%), vagy hogy az euro bevezetése negatív hatással lesz az ország identitására (54%, 2006 szeptemberéhez képest +1).

Amitől az emberek továbbra is egyértelműen félnek, azok az átállás időszakában bekövetkező esetleges visszaélések. A polgárok kétharmada aggódik azon, hogy be fogják csapni az átállás alatt (67%), ez a szám azonban 2006 szeptemberéhez képest csökkent (-6).

Fears regarding the adoption of the euro

■ Agree ■ Disagree ■ DK/NA

Q22a-e. (2007)/q21a-d. (2006) Could you tell me for each of the following statements if you agree or disagree...?

[Az euro bevezetésével kapcsolatos félelmek:]

Egyetért

Nem ért egyet

Nem tudja/nem válaszolt

A [PÉNZNEM] euróval való felváltása Önnek személyesen rengeteg kényelmetlenséget fog okozni
 Ön fél az átállás alatt az árakkal kapcsolatos visszaélésektől és csalásoktól

Az euro bevezetése miatt [ORSZÁG] el fogja veszíteni ellenőrzését gazdaságpolitikája felett

Az euro bevezetése miatt [ORSZÁG] nagymértékben el fogja veszíteni identitását

Az euro [VALUTA] helyetti használata miatt európaiabbnak érezzük majd magunkat, mint most

22a-e. kérdés (2007)/21a-e. kérdés (2006): Meg tudná mondani a következő állításokról, hogy egyetért-e velük vagy sem?

Azok az országok, amelyek 2006 szeptemberében szkeptikusabbak voltak, láthatóan megőrizték ezt az attitűdöt.

Az átállás alatti **potenciális csalások és visszaélések** minden országban aggodalommal töltik el a legtöbb embert; a legnagyobb számban a ciprusiak (83%, 2006 szeptemberéhez képest -1) és a máltaiak (78%, 2006 szeptemberéhez képest -5) gondolják így. Azoknak az aránya, akik félnek a potenciális csalásoktól és visszaélésektől, a legnagyobb mértékben Magyarországon emelkedett (73%, +2).

A tizenegy új tagállam közül kilencben a többség (jóllehet, gyenge többség) azonban nem aggódik a **személyes kényelmetlenségek** miatt, amelyekkel az átállás járhat, hat országban viszont legalább a polgárok 40%-a egyetért. Az e miatt aggódók csak Lettorszában vannak többségben (53%). 2006 szeptembere óta a legnagyobb százalékkal a személyes kényelmetlenségektől tartó észtek (46%, +7) és lettek (53%, +6) aránya emelkedett.

Hasonlóképpen egyetlen kivételt találtuk az azzal kapcsolatos általános trend alól, hogy az országok képesek lesznek-e megtartani, vagy elveszítik a **gazdaságpolitikájuk feletti ellenőrzést** az euroövezethez való csatlakozás után: a lettek többsége úgy gondolja, hogy az euro bevezetése után el fogják veszíteni az ellenőrzést (50%, -4). Egyes országokban figyelemreméltóan nagy kisebbség osztozik e véleményben (Ciprus: 39%, Csehország: 39% és Litvánia: 37%). E vélemény esetében 2006 szeptemberéhez képest a legnagyobb növekedést Csehországban találtuk (+8).

A vélemények nagy változatosságát tapasztaltuk a pénznem és a **nemzeti identitás** közötti kapcsolatot illetően. Azoknak az aránya, akik egyetértenek azzal az állítással, hogy az euro bevezetése negatív hatással lesz országuk identitására, 20% (Magyarország) és 65% (Lettország) között szóródik. Lettorszában (65%, -3), Csehországban (52%, +2) és Litvániában (52%, nincs változás) egyértelműen többségben vannak azok, akik szerint az újonnan létrehozott pénznem elvesztése káros lesz a nemzeti identitásra nézve. E vélemény erősödését csak Csehországban tapasztaltuk (+2).

	A [PÉNZNEM] euróval való felváltása Önnek személyesen rengeteg kényelmetlenséget fog okozni				Ön fél az átállás alatt az árakkal kapcsolatos visszaélésektől és csalásoktól				Az euro bevezetése miatt [ORSZÁG] el fogja veszíteni ellenőrzését gazdaságpolitikája felett				Az euro bevezetése miatt [ORSZÁG] nagymértékben el fogja veszíteni identitását			
	Egyetért		Nem ért egyet		Egyetért		Nem ért egyet		Egyetért		Nem ért egyet		Egyetért		Nem ért egyet	
	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007	9/2006	4/2007
NMS10 NMS11	38	35	56	56	73	67	24	26	31	27	55	55	37	33	53	54
CY	51	40	46	58	84	83	13	15	46	39	42	52	47	40	46	55
CZ	39	44	54	48	71	66	27	31	31	39	59	52	50	52	45	42
EE	39	46	52	46	69	65	24	25	39	32	42	45	48	48	39	36
HU	43	39	45	50	71	73	26	22	28	19	56	68	27	20	61	69
LT	44	40	48	51	77	76	18	19	35	37	41	44	52	52	33	35
LV	47	53	45	41	78	74	18	21	54	50	32	31	68	65	24	25
MT	48	39	46	56	83	78	13	18	32	28	50	55	39	37	55	57
PL	36	33	60	59	75	71	24	20	30	26	56	56	32	30	57	55
SK	39	39	52	53	73	71	23	25	31	32	55	58	36	35	55	58
BG		40		50		74		20		29		46		40		47
RO		27		63		54		39		19		55		26		59

Flash EB 207. sorozat

Az euro bevezetése
az új tagállamokban
5. felmérés

Eredmények országokként

THE GALLUP ORGANIZATION